

Evropska
komisija

PANORAMA

Poudarek na evropski regionalni in mestni politiki

POLETJE 2020 / št. 73

Emilija-Romanja za pametnejšo prihodnost

PREVZEMANJE
POBUDE PROTI
PANDEMIJI
COVID-19

VLOGA PROGRAM
INTERREG
V ZELENEM
DOGOVORU EU

Regionalna in
mestna politika

PANORAMA

KAZALO

UVODNIK: Elisa Ferreira, evropska komisarka za kohezijo in reforme.....	3
SOOČENJE KOHEZIJSKE POLITIKE z IZZIVOM PANDEMIJE COVID-19: izvedeni so bili izredni ukrepi za podporo pri ohranjanju življenj in preživetja državljanov EU.....	4
SREDSTVA EU POMAGAJO PODJETJEM PREŽIVETI PANDEMIJO KORONAVIRUSA: finančnimi instrumenti in pobude kot odgovor na nastajajoče potrebe	14
PODATKOVNA TOČKA: Prednostne naloge kohezijske politike so vlaganje v regionalno zdravje in dobro počutje	16
INTERREG, TRAJNOSTNI RAZVOJ IN EVROPSKI ZELENI DOGOVOR: sodelovanje pri soočanju s trenutnimi izzivi, vključno s podnebnimi spremembami.....	18
STRATEGIJA EU ZA JADRANSKO-JONSKO REGIJO POZDRAVLJA SEVERNO MAKEDONIJO: krepitev regionalnega sodelovanja in dialoga	24
EMILIJA-ROMANJA: kar najbolje izkorišča sredstva EU in gradi na svojih prednostih za spodbujanje inovativnega in pametnega okolja za prihodnje generacije.....	26
VSAKA FOTOGRAFIJA IMA SVOJO ZGODBO: izbor zmagovalcev natečaja z razglednicami #EUin my region.....	36
#EUREGIONSWEEK: TRIJE v ENEM: več časa za osrednji dogodek GD REGIO – tako virtualno kot v resničnem življenju	38
Z VAŠIMI BESEDAMI: mesta imajo veliko vlogo v družbenem in gospodarskem okrevanju EU	39
REVIZIJSKA SKUPNOST DAJE ZAGOTOVILA SKLADOM ESI: Revizorji Komisije in držav članic si delijo obveznosti pri upravljanju skladov	40
ZEMLJEVIDI: gibanje prebivalstva po EU in regijah	42
PROJEKTI: profili uspešnih projektov iz Irske, Severne Irske, Srednje Evrope, Belgije in Nizozemske	44

4

18

24

26

36

44

UVODNIK

Od prvih odzivov do zelene gradnje: kohezijska politika skozi okrevanje

Zadnjih nekaj mesecev je bilo težkih za nas vse. Sočustvujem z vsemi, ki so izgubili delo ali dali svoje življenje na „čakanje“, ter izražam najgloblje sožalje tistim, ki so zboleli ali izgubili svoje najdražje.

Vendar pa imamo v tem času preizkušenj tudi razlog za samozavest. Kohezijski politiki včasih očitajo, da je počasna in težka, vendar smo v času te krize bili hitri in preprosti. Z Naložbeno pobudo v odziv na koronavirus smo hitro spremenili namen nedodeljenim sredstvom iz trenutnih programov. Ventilatorji in maske so že od aprila na voljo. Podjetja in delavci so že prejeli podporo. S hitro mobiliziranimi 50 milijardami EUR smo v krizi postali evropski prvi reševalci.

Zato ne preseneča, da smo temelj zgodovinskega odziva Evrope na pandemijo. Z instrumentom „Next Generation EU“ je Komisija predlagala dodatnih 750 milijard EUR za dolgoročni proračun EU za obdobje 2021–2027. Nenehno ponavljam, da bi morali biti solidarnost in konvergenca v središču tega okrevanja. Vesela sem, da kohezijska politika vpeta v celoten paket – od ciljev do načinov izvajanja.

Predlogi vključujejo nova sredstva za kohezijsko politiko. Pobuda REACT-EU bo sedanjim kohezijskim programom dodala 55 milijard EUR, ki bodo dodeljeni glede na resnost razmer v posamezni državi in relativno blaginjo države. REACT-EU je nov tematski cilj, ki se osredotoča na odpravo posledic krize in začetek okrevanja. To pomeni podporo najbolj prizadetim sektorjem – vključno z zdravstvom, turizmom in kulturo – ter

pomoč pri dvojnem prehodu. To ni nova smernica politike, temveč most, ki nas bo popeljal čez krizno obdobje zaradi COVID-19, da se lahko vrnemo k dolgoročnemu cilju: teritorialni konvergenca z zelenim in digitalnim prehodom za vsako regijo.

Predlogi vključujejo tudi do petkratno povečanje novega Sklada za pravični prehod s 7,5 na 40 milijard EUR. Predlagali smo tudi spremembe dolgoročnih kohezijskih programov, da bi ponudili pomoč najbolj prizadetim sektorjem in da bi državam članicam omogočili večjo prožnost pri prenosu denarja med različnimi kohezijskimi skladi.

Te spremembe bodo skupaj dodale skoraj 100 milijard EUR novih sredstev v sedanje in prihodnje kohezijske programe. Iskreno se zahvaljujem vsem, ki so omogočili te hitre spremembe. Vendar pa moramo poskrbeti, da se bodo pravilno izvajale in pomagale našim državljanom.

Sami moramo stopiti na zeleno pot. To bo zadnja tiskana izdaja revije *Panorama*, saj prehajamo na v celoti digitalno publikacijo.

Veselo branje. Pazite nase to poletje – in bodite previdni. ■

Elisa Ferreira

Evropska komisarka za kohezijo in reforme

Soočenje kohezijske politike z izzivom pandemije COVID-19

Evropa v središču pandemije koronavirusa je za EU izziv brez primere. Medtem ko se omejitve gibanja po celini počasi sproščajo, se dolgoročne posledice te krize v javnem zdravju na svetovni ravni šele začenjajo razkrivati. Kohezijska politika in teritorialno sodelovanje imata ključno vlogo pri krepitvi sposobnosti Evrope pri obvladovanju te izredne situacije in njenih dramatičnih učinkov.

EU je sprejela izredne ukrepe za ohranjanje življenj in sredstev za preživljanje, pri čemer je državam članicam zagotovila podporo pri zaščiti njihovih državljanov na vseh možnih področjih. Poleg ukrepov za obvladovanje izrednih razmer je ta načrt vključeval politike in načrte za ozdravitev Evrope. Trenutna podpora obsega vse od nujenja pomoči pri repatriaciji državljanov, ki so obtičali v tujini, do uvedbe začasnih ukrepov za omogočanje popolne prožnosti pravil EU o državni pomoči.

Maja 2020 je Evropska komisija predstavila osnutek obsežnega načrta okrevanja za Evropo pod okriljem večletnega finančnega okvira. Ta načrt je namenjen mobilizaciji vrtoglavih 2,4 bilijona EUR za pomoč državam članicam pri odpravljanju

nedavno povzročene škode in uvajanju ključnih sprememb za prihodnost. Natančneje, v okviru načrta bodo naložbe v obnovo usmerjene v vzpostavitev pravične, digitalne, bolj zelene in prožnejše Evrope.

Financiranje za prihodnost

V podporo načrtu je treba okrepiti naslednji dolgoročni proračun EU za obdobje 2021–2027: revidirani predlog, ki ga je predstavila Evropska komisija, zajema znesek v skupni višini 1 850 milijard EUR. Ta predlog združuje prihodnji dolgoročni proračun v višini 1 100 milijard EUR in dodatni znesek v višini 750 milijard EUR, ki ga je treba dovesti z novim, začasnim instrumentom – nujnim orodjem Next Generation EU, ki se financira na podlagi sredstev, zbranih na finančnih trgih.

Obsežne naložbe, predvidene v načrtu okrevanja, naj bi bile izvedene z različnimi instrumenti, ki vključujejo zlasti pobudo REACT-EU (pomoč pri okrevanju za kohezijo in območja Evrope).

Za to novo pobudo je bil predlagan proračun v višini 55 milijard EUR, čigar dodatna sredstva bi se prerazporedila kot dopolnitev proračunov, dodeljenih ESRR, ESS in Skladu za evropsko pomoč najbolj ogroženim (FEAD). Ta podpora je

Naložbena pobuda v odziv na koronavirus plus (CRII+)

Prožnost pri uporabi strukturnih skladov
Med skladi, regijami in vsebinami ter
100-odstotna stopnja sofinanciranja EU

Boljša zaščita za najbolj ogrožene
Zagotavljanje pomoči v hrani in osnovne materialne pomoči prek elektronskih bonov

Podpora najpomembnejšim sektorjem
Dodatni ukrepi in prožnost za pomoč kmetom, ribičem, živilskim sektorjem ter sektorjem morske hrane

namenjena tistim regijam in državam članicam, ki jih je pandemija najbolj prizadela. Te bodo imele koristi tudi na podlagi sprememb, ki so bile predlagane v zvezi s kohezijsko politiko kot splošen način olajšanja njihovega okrevanja – na primer okrepljena podpora delavcem in ukrepi, namenjeni reševanju brezposelnosti mladih in revščine otrok.

Še ena izmed napovedanih nadgradenj za kohezijsko politiko po letu 2020 so večje možnosti držav članic za prenos sredstev med skladi EU. To je oblikovano s stalno zavezo k spodbujanju gospodarske konkurenčnosti, ki jo poganjajo raziskave in inovacije, prizadevanju za digitalni prehod, izvajanju evropskega zelenega dogovora in spodbujanju evropskega stebra socialnih pravic. Perspektive za kohezijsko politiko iz revidiranega predloga za dolgoročni proračun v tem širšem okviru vključujejo tudi večjo podporo za pripravljenost zdravstvenih sistemov ter večji poudarek na izkoriščanju potenciala kulture in turizma.

Prevzemanje pobude

V okviru naložbene pobude v odziv na koronavirus plus (CRII+), ki vključuje tudi začasno spremembo pravil o sofinanciranju za programe kohezijske politike, je že bila ustvarjena dodatna prožnost pri razporeditvi sredstev. Ta prilagoditev omogoča,

da EU zagotovi polno financiranje ukrepov držav članic v zvezi s krizo za obračunsko leto 2020–2021.

Podobna izjema velja za sklad FEAD, glede katerega so bila številna pravila prilagojena spremenljivim okoliščinam. Paket pobude CRII+ vključuje tudi spremembe v zvezi z Evropskim skladom za pomorstvo in ribištvo.

Pobuda CRII+ je bila sprejeta kot dopolnitev prvotne naložbene pobude v odziv na koronavirus (CRII), ki je bila sprejeta marca 2020. Paket pobude CRII je za podporo državam članicam aktiviral 37 milijard EUR nerazporejenih sredstev kohezijske politike.

Državam članicam je tudi omogočil, da kohezijska sredstva porabijo za izdatke, povezane z boleznijo COVID-19, na primer za vlaganje v svoje zdravstvene sisteme. Pobuda REACT-EU bo nadaljevala in nadgrajevala ukrepe, ki jih uvajata ti pobudi sodelovanja. >

MOBILNE ZDRAVNIŠKE EKIBE PRISKOČIJO NA POMOČ

Prebivalci portugalskih občin Condeixa-a-Nova in Montemor-o-Velho v regiji Coimbra bodo kmalu lahko izkoristili podporo mobilnih zdravniških ekip: projekt, ki ga podpira ESRR, zajema dve opremljeni vozili, ki ju bodo uporabljale ekipe, ki bodo nudile zdravstveno varstvo ter psihološko in socialno podporo.

Nova večdisciplinarna storitev namenja posebno pozornost ranljivim posameznikom, družinam ter skupinam. Začetno izvajanje je mišljeno kot pilotna faza, v poznejši fazi pa je predvidena vpeljava širšega območja.

<https://europa.eu/!br93KY>

Tretja sprememba, ki je bila izvedena v sklopu paketa CRII, zadeva dodajanje kriz v javnem zdravju na seznam izrednih razmer v okviru pristojnosti Solidarnostnega sklada EU. Solidarnostni sklad EU je bil ustanovljen leta 2002 kot odziv na hude poplave, ki so prizadele Srednjo Evropo, za podporo evropskim regijam v primeru naravnih nesreč. Do sedaj je pomagal 24 evropskim državam, pri čemer skupni prispevek presega 5,5 milijarde EUR.

Glede izrednih zdravstvenih razmer večjih razsežnosti, ki so bile priznane kot situacije, za katere je mogoče zaprositi za pomoč iz Solidarnostnega sklada EU, lahko za prispevek k javnofinančnim odhodkom v zvezi s krizo poleg držav članic zaprosijo tudi države, ki trenutno sodelujejo v pogajanjih za vstop v EU.

Seveda je za podporo iz Solidarnostnega sklada EU v zvezi z boleznijo COVID-19 treba izpolnjevati določena merila: v štirih mesecih od uvedbe prvega javnega ukrepa za reševanje krize morajo državni odhodki preseči 0,3-odstotni delež bruto nacionalnega proizvoda oz. skupni znesek v višini 1,5 milijarde EUR (v cenah iz leta 2011).

Države, ki zaprosijo za to pomoč, so bile pozvane, da vloge dopolnijo do 24. junija 2020. Za leto 2020 je iz Solidarnostnega sklada EU predvidena podpora v skupni višini do 800 milijonov EUR.

Nazadnje pa je dodatna podpora na voljo tudi z novim instrumentom za nujno pomoč v Uniji. Ta mehanizem pomoči s proračunom 2,7 milijarde EUR je zasnovan za dopolnitev drugih instrumentov EU. Okrepil bo zmožnost Unije za neposreden odziv na krizne situacije – na primer z olajšanjem čezmejnega prevoza bolnikov iz posebej prizadetih območij v bolnišnice s prostimi zmogljivostmi.

KREPITEV ZDRAVSTVENE VARNOSTI

Osebna zaščitna oprema za osebje petih zdravstvenih ustanov, ki sprejemajo bolnike s sumom ali potrjeno okužbo s COVID-19, in maske za prebivalce regije: poljski projekt, ki se je začel s finančno podporo kohezijske politike, tako pomaga zaščititi prebivalce Loškega vojvodstva. Na voljo so tudi informacije o priporočljivi uporabi mask in higienska priporočila.

Drugi projekt, ki podpira zdravstvene storitve na tem območju, je vključeval nakup nujne medicinske opreme. V okviru projekta je bilo skupno zagotovljenih 79 ventilatorjev in 34 reševalnih vozil. Nadaljnje pridobitve so vključevale rentgen, EKG, ultrazvočno opremo in opremo za anestezijo, skupaj s srčnimi monitorji, defibrilatorji, infuzijskimi črpalkami, pulznimi oksimetri in spirometri ter opremo za dekontaminacijo, vzmetnicami in milom.

<https://europa.eu/!Uh99MV>

OBČINSKI CENTRI SE ŠIRIJO NA SPLET

Povezovanje med omejitvenimi ukrepi v mestu Lille: s projektom, ki se je začel leta 2017, za povezavo osmih občinskih centrov, ki se nahajajo v tem francoskem mestu, je bilo centrom omogočeno, da kljub zaprtim vratom nadaljujejo s svojimi dejavnostmi. Storitve so bile zagotovljene prek spleta in po telefonu, pri čemer so izkoriščale naložbe projekta v digitalne rešitve za povečanje delovanja centrov za izboljšanje kakovosti življenja državljanov in vključevanje civilne družbe.

Centri spodbujajo socialne inovacije in mediacijo, končni cilj pa je okrepiti socialne vezi in spodbuditi kolektivno izražanje. Kot del njihovih skupnih dejavnosti v okviru projekta sodelujejo tudi s centri iz širše regije, da bi razširili svoj pristop. Projekt je prejel 210 000 EUR sredstev iz ESRR, celotni proračun projekta pa znaša 350 000 EUR.

<https://europe-en-hautsdefrance.eu/mon-centre-social-a-la-maison/>

POVEZOVANJE VIROV IN DOBAVITELJEV OSEBNE ZAŠČITNE OPREME

Ali izdelujete tkanine za uporabo v zdravstvu? Ali pa iščete maske, medicinske predpasnike ali podobno opremo? Zdaj obstaja podatkovna baza, ki združuje proizvajalce in kupce tovrstnih izdelkov. Pobuda izhaja iz projekta TEX-MED ALLIANCES, ki ga financira EU in se izvaja v okviru programa ENI CBC MED.

Projekt se je začel z namenom ustvarjanja čezmejnih zavezništov med zasebnimi podjetji v tekstilnem sektorju. V okviru projekta trenutno poteka kartiranje industrijske zmogljivosti (v Egiptu, Grčiji, Italiji, Jordaniji, Palestini, Španiji in Tuniziji) za proizvodnjo osebne zaščitne opreme, kot so samofiltrirne maske in zaščitne rokavice.

Načrt vključuje tudi kartiranje različnih akterjev v skladu s tem, v čimer so najboljši. „Naše regije imajo na voljo strokovno znanje na različnih področjih,“ je povedala Monica Olmos, vodja projekta. „Rešitev bi lahko bila kombiniranje virov: na primer, v Tuniziji bi proizvajali filtrirne maske iz tekstila, proizvedenega v Španiji ali Italiji.“

<http://www.enicbcmmed.eu/projects/tex-med-alliances>

Interreg

30 years together

ZDRUŽEVANJE MOČI NA SEVERU

Ko se je nenadoma skoraj vsa Evropa znašla v osamitvi, se je skupina strokovnjakov iz programa Severno obrobje in Arktika (NPA) odločila, da bo s sodelovanjem skušala bolje razumeti, kaj bi bilo mogoče storiti kot odziv na pandemijo koronavirusa.

Odzivna skupina NPA COVID-19 je neuradna skupina strokovnjakov, ki so bodisi sodelovali bodisi vodili projekt NPP oz. NPA e-zdravje. V skupini je bilo hitro zbranih 40 zainteresiranih zdravstvenih strokovnjakov (klinični zdravniki, upravljavci zdravstvenih storitev in strokovnjaki za digitalno tehnologijo) iz sedmih držav z območja NPA. Skupina preučuje različne vidike, kjer bi bil skupni odziv lahko koristen: klinični vidiki, zdravje in dobro počutje, tehnološke rešitve, odziv skupnosti in gospodarski vpliv.

<http://www.interreg-npa.eu/covid-19/npa-covid-19-response-group/>

Interreg

30 years together

ČEZMEJNA PODPORA FRANCOSKIM PACIENTOM

Nemčija, Luksemburg in Švica so ponudile več kot 100 postelj za hudo bolne bolnike iz regije Grand Est v Franciji, ki jo je pandemija posebej hudo prizadela.

Bolnišnica SHG-Kliniken Völklingen v Nemčiji je sprejela kritično bolne paciente z boleznijo COVID-19 iz Francije, ki so potrebovali pomoč. Ta bolnišnica s sedežem v Veliki regiji, ki obsega Nemčijo, Belgijo, Francijo in Luksemburg, je upravičena do več projektov čezmejnega sodelovanja programa Interreg, ki jih podpira EU, kot sta SANTRANSFOR in COSAN.

Združenje luksemburških bolnišnic, ki trenutno šteje 10 bolnišnic in specializiranih klinik s sedežem v Luksemburgu, je svoje člane angažiralo za sprejem bolnikov iz Francije in Velike regije. Bolnišnica v regiji Cerdanya, ki se nahaja na meji med Španijo in Francijo, je zdravila bolnike z boleznijo COVID-19 iz obeh držav.

<https://bit.ly/2047UYO>

Interreg 30 years together

OKROŽJE SE PRIPRAVI

V romunskem okrožju Teleorman je bila občinska bolnišnica Caritas Roşiorii de Vede določena kot podporna bolnišnica za zdravljenje pacientov z boleznijo COVID-19. Da bi se lažje pripravila na možnost večjega pritoka kritično bolnih bolnikov, ji je mestna bolnišnica Zimnicea lent Caritas posodila dva perfuzorja, tri monitorje za spremljanje življenjskih funkcij in eno napravo za splošno anestezijo.

Ta oprema je bila zaupana bolnišnici Caritas, dokler niso bili obravnavani vsi pacienti, okuženi z boleznijo COVID-19. Kupljena je bila v okviru projekta ROBG-174 „Vaše zdravje šteje! – posodobitev bolnišnic v krajih Zimnicea in Svishtov,“ ki se financirajo v okviru programa Interreg V-A Romunija-Bolgarija.

<https://bit.ly/3ghxOEo>

Teritorialno sodelovanje – zdaj pomembnejše kot kdaj koli prej

Izbruh bolezni COVID-19 je vse vidike našega vsakodnevnega življenja postavil na preizkušnjo, vključno s teritorialnim sodelovanjem, ki se sooča z najzahtevnejšimi časi v zadnjih desetletjih.

Številne države članice so čez noč zaprle svoje meje. Čeprav je te izjemne odločitve narekovala previdnost, je to povzročilo zaplete v številnih gospodarskih sektorjih. Na nekaterih področjih so se določeni sektorji znašli na robu propada.

Državljeni EU so se znašli v svetu, kjer so jim bile svoboščine, ki so jih tako dolgo jemali za samoumevne – zlasti evropska identiteta in svoboda gibanja – začasno odvzete.

V odziv na to situacijo je Evropska komisija izpostavila pomen zagotavljanja enake obravnave čezmejnih delavcev in izdala

smernice, da bi zagotovila, da se lahko javne storitve na obmejnih območjih izvajajo še naprej. Poleg tega je Evropska komisija spodbudila sodelovanje med nacionalnimi, regionalnimi in lokalnimi organi – in to kljub temu, da ima na področju javnega zdravja zelo omejene pristojnosti.

Zaveza medsebojne pomoči se je močno dotaknila državljanov EU. Odziv na krizo COVID-19 odraža občudovanja vredno iznajdljivost, domiselnost in solidarnost Evropejcev ter znova dokazuje, da teritorialno sodelovanje ni samo neobvezen dodatek, temveč ga državljani pozdravljajo in je pogosto celo bistveno za njihovo preživetje.

Projekti v EU ter na njenih zunanjih mejah, ki jih financira program Interreg, kot so predstavljeni v tem članku, so sami po sebi pripomogli k obravnavanju zdravstvenih in gospodarskih vidikov pandemije.

SOLIDARNOST S PODPORO IT

Povezovanje državljanov, ki iščejo pomoč, z mrežo, ki takšno pomoč zagotavlja – spletno mesto in mobilna aplikacija, razvita v okviru programa „Dobra podpora“ (ang. The Good Support Programme), sta bila zasnovana za tiste, ki potrebujejo pomoč in storitve, ali posameznike, ki jih podpirajo. Leta 2019 je sistem tega projekta prejel prestižno nagrado REGIOSTARS za najbolj inovativno IT-orodje na področju socialnih storitev. „Dobra podpora“ ima štiri elemente:

- › Dobra nega: orodje za storitve oskrbe, ki pomaga državljanom, ki so doma, da organizirajo svoje delo;
- › Dober negovalec: mobilna aplikacija, ki omogoča negovalcem, da ugotovijo, kdaj, kje in kdo jih potrebuje, ter naloge označijo kot dokončane;
- › Dober sosed: sistem, v katerega se državljeni lahko registrirajo, da zaprosijo za ali nudijo pomoč pri nalogah, kot so nakup zdravil ali sprehajanje psa;
- › Dobra družina: aplikacija, ki namesti uporabniški gumb za paniko na pametne telefone uporabnikov – ko se pripomoček aktivira, samodejno opozori do šest vnaprej določenih posameznikov.

Ta zmogljiva aplikacija je za čas trajanja krize zaradi COVID-19 na voljo brezplačno, zlasti za podporo državljanom, ki potrebujejo pomoč, ker so v samoosamitvi.

<https://goodsupport.eu>

Skupaj močnejši

Solidarnost EU in želja po sodelovanju sta se jasno izkazali po vsej Evropi in zunaj nje. Z nedavno francosko-nemško pobudo za evropsko zdravstveno unijo so se zavzeli za tesnejše usklajevanje pri oskrbi pacientov na intenzivni negi in podprli skupne raziskave ter razvoj cepiv in zdravil. Pozvali so tudi k evropskemu varovalnemu ščitju za zdravila in medicinske izdelke za vzpostavitev združevanja virov, da bi zagotovili neprekinjenost dobavne verige in tako odpravili omejitve prek notranjih meja.

Poleg tega so se zavzemali, da bi čezmejno strategijo za pandemijo vključili v Aachensko pogodbo med državama kot prednostno nalogo. V izjavi je bilo poudarjeno, da bi neuspešno sodelovanje v boju proti virusu oslabilo samo bistvo evropske zamisli. Nasprotno pa bi državljeni cenili in prepoznali uspešen skupni odziv, ki bi pokazal resnično dodano vrednost sodelovanja. ■

VEČ O TEM

Odziv EU na koronavirus: https://ec.europa.eu/info/live-work-travel-eu/health/coronavirus-response_sl

Italija in Slovenija sodelujeta v boju proti krizi zaradi COVID-19

V zadnjih nekaj mesecih je pandemija koronavirusa spremenila številne vidike vsakdanjega življenja ljudi. Zaradi zdravstvene varnosti so bile po vsej EU uvedene omejitve na številnih notranjih mejah.

Te omejitve so najbolj opazne na meji med Slovenijo in Italijo. Po drugi svetovni vojni je bilo ozemlje okoli Gorice razdeljeno med Italijo in Jugoslavijo (današnja Republika Slovenija) – staro mesto je ostalo v Italiji, na drugi strani meje pa se je razvila mlajša Nova Gorica.

Ti mesti, ločeni z „mehko“ železno zaveso (Jugoslavija je bila 57 let socialistična država, čeprav ni bila del Varšavskega pakta), sta s sosednjo občino Šempeter-Vrtojba pripravili skupno strategijo za razvoj lastnega enotnega mestnega območja. Leta 2011 so Gorica, Nova Gorica in Šempeter-Vrtojba zaradi pomanjkanja ustreznih pravnih instrumentov za zagotovitev skupne čezmejnne strategije in potrebe po omogočanju skupnih infrastruktur in storitev ustanovile EZTS GO (Evropsko združenje za teritorialno sodelovanje).

Cilj je bil zasnovati enotno čezmejno mesto in spodbuditi zamisel, da bi sodelovanje lahko predstavljajo resnično priložnost za razvoj. Po zaslugi oblikovalcev politik in usposobljenih strokovnjakov je združenje EZTS GO postalo vmesni organ in edini upravičenec prve in trenutno edine celostne teritorialne naložbe (CTN), ki jo podpira Interreg.

29. februarja 2020 sta župana Gorice (Italija) in Nove Gorice (Slovenija) – Rodolfo Zibera in Klemen Miklavič – na skupnem slavlju v Ljubljani podprla prehod v drugo fazo kandidature Nove Gorice in Gorice za evropsko prestolnico kulture 2025 (EPK 2025).

Odpravljanje ovir

A ko je pozneje Nova Gorica v naglici postavila ograjo, se je zdelo, da jo je ta poteza simbolno odrezala od svojega italijanskega dvojčka, kar je na videz simboliziralo vrnitev v grenko in razdeljujočo preteklost. Zdaj se sredi izrednih razmer zaradi koronavirusa župana vsakodnevno srečujeta – vendar le na daljavo.

Znova ju je združila ekipa GO! 2025 v sklopu otvoritve „Virtualne kavarne z GO! 2025 Nova Gorica-Gorica“, ene od pobudnic za kandidaturu za EKP 2025, ki jo je koordiniralo združenje EZTS GO prek neposrednega prenosa na Facebook strani GO! 2025 Nova Gorica-Gorica. Čeprav je bil nadzor na meji začasno zopet vzpostavljen, kar je povzročilo trpljenje in žalost, obe mesti še naprej tesno sodelujeta, da bi se združeno spopadli s skupnimi izrednimi razmerami.

Kot je dejal župan Miklavič: „Število okuženih v Novi Gorici je v primerjavi s preostalo Slovenijo nizko, Nova Gorica pa je lahko ukrepala hitreje zahvaljujoč skoraj vsakodnevnim svežim informacijam o italijanskih razmerah, ki jih je posredoval moj prijatelj in sodelavec Zibera. Življenje obeh mest je globoko prepleteno in ta izredni položaj nam je dal vedeti, da je treba vzpostaviti skupni sistem upravljanja za soočenje s takšnimi izrednimi razmerami.“

Po zaslugi vloge EZTS GO, Evropski skupnosti za teritorialno sodelovanje, ki so jo ustanovile Gorica, Nova Gorica in sosednja Šempeter-Vrtojba, lahko to čezmejno ozemlje Evropi pošlje močno sporočilo, je poudaril Zibera. „EZTS GO je Evropa. Predstavljamo in spodbujamo Evropo možnosti, model sodelovanja, ki ga lahko prevzamejo tudi druge države,“ je poudaril Zibera. Župana sta se strinjala, da bosta EZTS GO obravnavala kot ključnega akterja pri pospeševanju gospodarskega okrevanja in čezmejne razvoja, ko bo konec izrednih razmer.

Združevanje mest in meščanov

Med pandemijo so čezmejne skupine zdravnikov nadaljevale z delom na daljavo, prek Facebooka se organizirajo dogodki, vključno s tečaji slovenskega in italijanskega jezika, ki so privabili na stotine ljudi. Mestna župana sta bila v stalnem stiku, pri čemer sta pozivala svoji nacionalni vladi k čim hitrejšemu odprtju meje in nudila usklajeno vzajemno pomoč pri zadevah, povezanih z izrednimi razmerami. Domačini igrajo badminton in odbojko preko novo zgrajene ograje, skupaj praznujejo rojstne dneve, razdruženi pari se srečujejo.

V združenju EZTS GO se dobro zavedajo, da bi lahko pandemija hitro izničila nedavno dosežen napredek, in so prepričani, da je sodelovanje bolj kot kdaj koli prej ukoreninjeno v srca in misli večine ljudi, ki živijo na obeh straneh meje, in menijo, da so del edinstvenega in enotnega mesta.

Kandidaturo za EPK 2025 je treba razumeti kot razvojno priložnost za ta čezmejna ozemlja, in to ne le na področju kulture. „Naša čezmejna regija ima zelo pomembno in učinkovito orodje, tj. EZTS, ki bi se moralo zdaj osredotočiti na gospodarske težave našega ozemlja. Mora biti sposobno usmerjati sredstva EU za gospodarske in razvojne projekte za pospešitev gospodarskega okrevanja,“ je zaključil Miklavč. ■

Videoposnetki (pripravljeni za Evropsko prestolnico kulture 2025):

Kratka različica: <https://youtu.be/ZfsOrRuGvhE>

Dolga različica: https://youtu.be/ZOK-VoXmM_0

Sredstva EU pomagajo podjetjem preživeti pandemijo koronavirusa

Soočamo se z zdravstveno, socialno in gospodarsko krizo brez primere. Evropska podjetja skrbi vpliv, ki ga COVID-19 ima na njihove zaposlene, denarne tokove, poslovne načrte in na njihovo lastno preživetje. Zaradi krize so bile ustavljene dejavnosti v mnogih državah ter v celotnih vrednostnih verigah.

Predvidevanja o vplivu na trg dela so enako dramatična, najbolj prizadeti pa bodo najranljivejši. Ne moremo predvideti, kako dolgo bo trajala ta kriza, vendar se lahko odzovemo v fazi neposrednega „preživetja“, da ublažimo gospodarske stiske, s katerimi se soočajo evropska podjetja.

Podjetja nujno potrebujejo likvidna sredstva in poceni financiranje, da bi lahko preživela. Evropska komisija se je na te nastajajoče potrebe prožno odzvala z mobilizacijo evropskih strukturnih in investicijskih skladov (skladov ESI). Sredstva skladov ESI pomagajo državam članicam pri obravnavanju treh prednostnih nalog, in sicer: **pri porabi na področju zdravstva, porabi pri ureditvah krajšega delovnega časa in zagotavljanju obratnega kapitala za mala in srednja podjetja (MSP).**

Evropska komisija je v sodelovanju z Evropsko investicijsko banko (EIB) želela osvetliti nove prožnosti, uvedene v okviru naložbene pobude v odziv na koronavirus (CRII in CRII+), in o njih razpravljati z deležniki.

V okviru dogodka *fi-compass* je organizirala prvi spletni seminar o „finančnih instrumentih skladov ESI v okviru naložbene pobude v odziv na koronavirus“, ki je potekal 11. maja. Spletni seminar je privabil več kot 500 udeležencev iz organov upravljanja, organov EU, finančne posrednike in druge deležnike.

Večja prilagodljivost financiranja

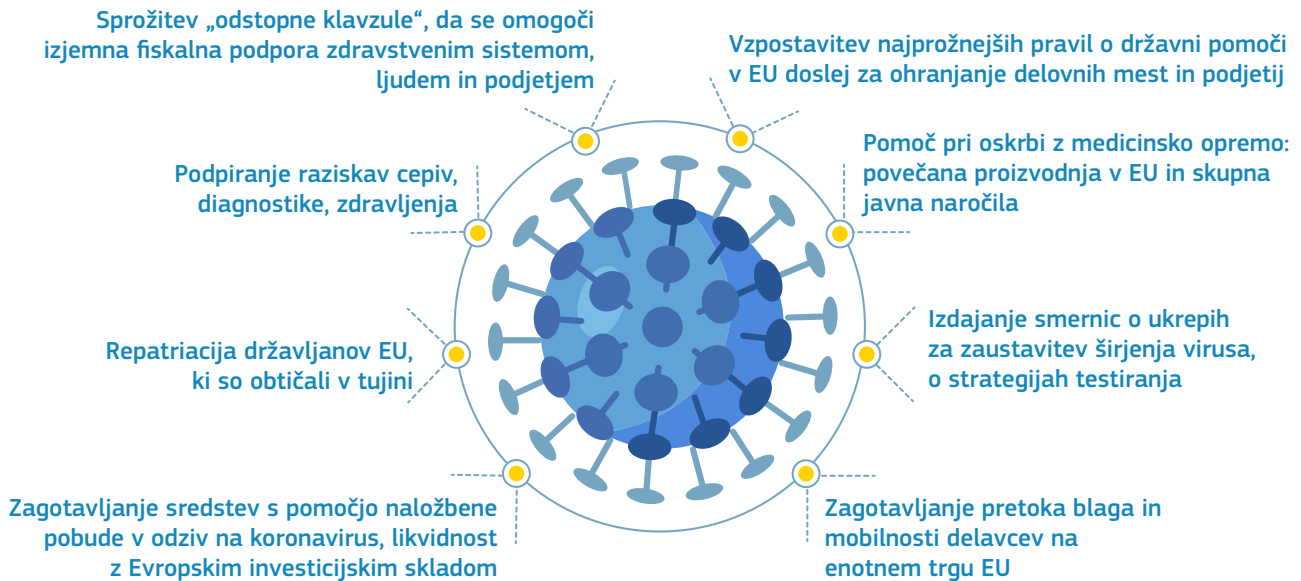
Seminar je odprl Jonathan Denness, vodja enote za finančne instrumente in odnose z mednarodnimi finančnimi institucijami v GD REGIO Evropske komisije. Opredelil je splošni okvir **dveh paketov ukrepov za finančne instrumente skladov ESI: CRII in CRII+**. Nekatere od ključnih prožnosti se nanašajo na sprostitev zahteve po spremembi predhodnih ocen pri prilagajanju obstoječih finančnih instrumentov za odziv na krizo.

Nova prilagodljiva pravila se nanašajo tudi na sprostitev nekaterih zahtev, kadar je podpora namenjena potrebam obratnega kapitala. Organi upravljanja, nacionalne spodbujevalne banke in njihovi partnerji lahko z uporabo teh prožnosti hitro odgovorijo na potrebe podjetij. Paket ukrepov vključuje spremembe Uredbe o skupnih določbah (1303/2013) in začasnega okvira za državno pomoč.

Loris Di Pietrantonio, vodja oddelka GD EMPL Evropske komisije, je pojasnil, da novosti uredbe o skupnih določbah veljajo tudi za finančne instrumente Evropskega socialnega sklada (ESS). V okviru sklada ESS je že 17 držav članic oblikovalo nacionalne sheme za ureditev skrajšanega delovnega časa. Ta odstopanja in hitro prilagajanje so pripomogli k zaustravitvi negativnih posledic bolezni COVID-19 na trg dela. Poleg tega lahko sklad ESS krije stroške najema zdravstvenega osebja in proizvodnje medicinske opreme, zdravil in drugih povezanih izdelkov.

Kmetijski vidik je predstavil Michael Pielke, vodja enote GD AGRI Evropske komisije. V trenutni krizi bodo finančni instrumenti Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja pomagali kmetom, da se s samostojnim obratnim kapitalom soočijo z gospodarskimi težavami.

ODZIV EU NA KORONAVIRUS

Frank Lee, vodja svetovalnega sektorja za finančne instrumente pri EIB je omenil, da je bil v okviru dogodka *fi-compass* pripravljen informativni list „[Odziv na krizo zaradi COVID-19 s finančnimi instrumenti](#)“. Namen tega je pomagati pri mobilizaciji finančnih instrumentov skladov ESI, tudi v kombinaciji z nepovratnimi sredstvi. Cilj je spodbuditi organe upravljanja, nacionalne spodbujevalne banke in institucije ter druge deležnike, da uporabljajo finančne instrumente skladov ESI in se učijo na podlagi primerov, ki že obstajajo.

Ieva Žalīte, referentka enote za finančne instrumente in odnose z mednarodnimi finančnimi institucijami, GD REGIO, Evropska komisija, je nato pojasnila zakonodajo CRII in CRII+ ter druge regulativne pobude, vključno z ukrepi državne pomoči.

Postavljanje zgleда

Med seminarjem sta bila predstavljena dva primera ukrepov, izvedenih kot odziv na izbruh bolezni COVID-19. Nato je izvršni direktor slovaškega investicijskega holdinga (SIH), Ivan Lesay, razložil, kako finančni instrument „protikoronskega jamstva SIH“ pomaga MSP na Slovaškem.

Tudi Poljska se je hitro odzvala in sprejela ukrepe kot odgovor na krizo. Direktorica enote v oddelku za evropske programe banke Gospodarstwa Krajowego, Aleksandra Kwiatkowska, je

predstavila prilagoditve poljskega finančnega instrumenta, tj. „nacionalnega sklada za socialno podjetništvo“. Poljski organi so nove prožnosti izkoristili za izboljšanje pogojev najemanja posojil in pogojev odplačevanja za podjetja.

Oba primera kažeta na to, kako je finančne instrumente mogoče hitro uporabiti kot odgovor na potrebe podjetij v Evropi. Evropska komisija želi na tak način spodbuditi in podpreti organe upravljanja, nacionalne spodbujevalne banke in institucije tudi v drugih državah članicah.

Spletni seminar se je zaključil s sejo vprašanj in odgovorov, med katero so strokovnjaki Evropske komisije in EIB odgovarjali na vprašanja udeležencev. ■

VEČ O TEM

Spletni seminar <https://bit.ly/2YLu204>

Pisni odgovori <https://bit.ly/3g1gJyw>

Če imate dodatna vprašanja v zvezi s finančnimi instrumenti skladov ESI, se obrnite na našo ekipo v Evropski komisiji:

REGIO-B3-FINANCIAL-INSTRUMENTS@ec.europa.eu.

PODATKOVNA TOČKA

Krepitev zdravja in dobrega počutja v regijah EU

Kohezijska politika še naprej vlaga v zdravstvo na številnih različnih področjih, kot so staranje prebivalstva v Evropi, zdravstvena infrastruktura in trajnostni sistemi, e-zdravje, zdravstveno varstvo in programi za spodbujanje zdravja.

Glede na trenutno krizo zaradi bolezni COVID-19 naložena pobuda v odziv na koronavirus (CRII) zajema določbe za pospešitev in povečanje podpore izdatkom, povezanih s koronavirusom. Ti vključujejo financiranje zdravstvene opreme, zdravil, objektov za testiranje in zdravljenje, medicinske opreme (kot so ventilatorji in maske) in podporo ranljivim skupinam.

Poleg tega so zdaj vzpostavljeni pospešeni postopki za podporo prerazporeditvi sredstev kohezijske politike EU. Na tem mestu si bomo poglobljevali naložbe, ki so načrtovane s programi od leta 2014 v okviru Evropskega sklada za regionalni razvoj (ESRR).

Katere vrste izboljšav na področju zdravstva spadajo pod prednostne naloge?

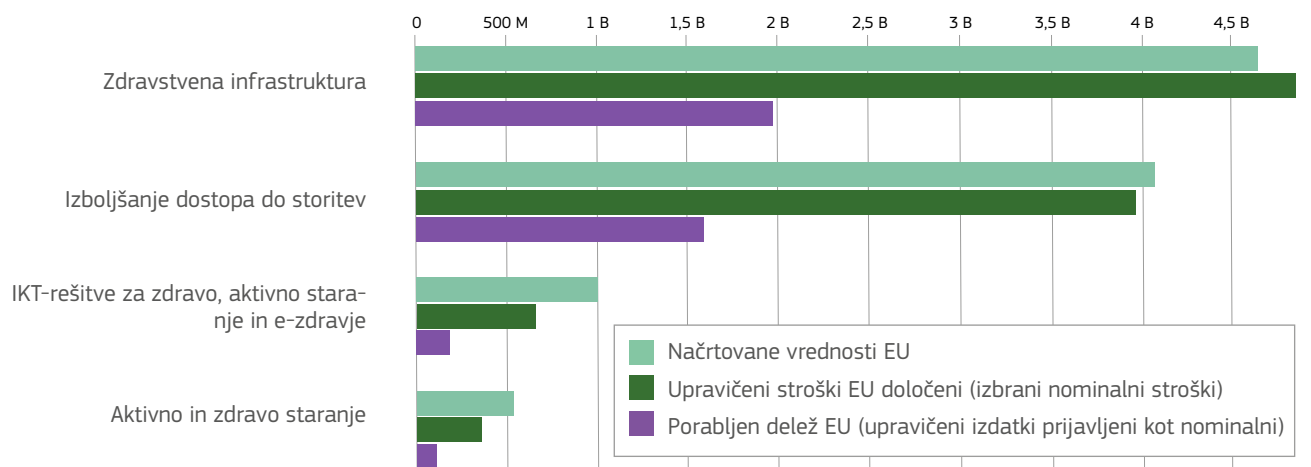
ESRR lahko financira številne vrste intervencij. V smernicah Komisije za obdobje 2014–2020 so bile izpostavljene naslednje prednostne naloge:

- ▶ naložbe v zdravstveno in socialno infrastrukturo za izboljšanje dostopa do zdravstvenih in socialnih storitev ter zmanjšanje neenakosti na področju zdravstva;
- ▶ naložbe v infrastrukturo, ki prispevajo k posodobitvi, strukturni preobrazbi in trajnosti zdravstvenih sistemov, kar omogoča merljive izboljšave zdravstvenih rezultatov, vključno z ukrepi za e-zdravje;
- ▶ ciljno usmerjene naložbe v infrastrukturo za podporo prehodu z institucionalne oskrbe na oskrbo v skupnosti;
- ▶ podpora naložbam v infrastrukturo na področju otroškega varstva, oskrbe starejših in dolgotrajne oskrbe.

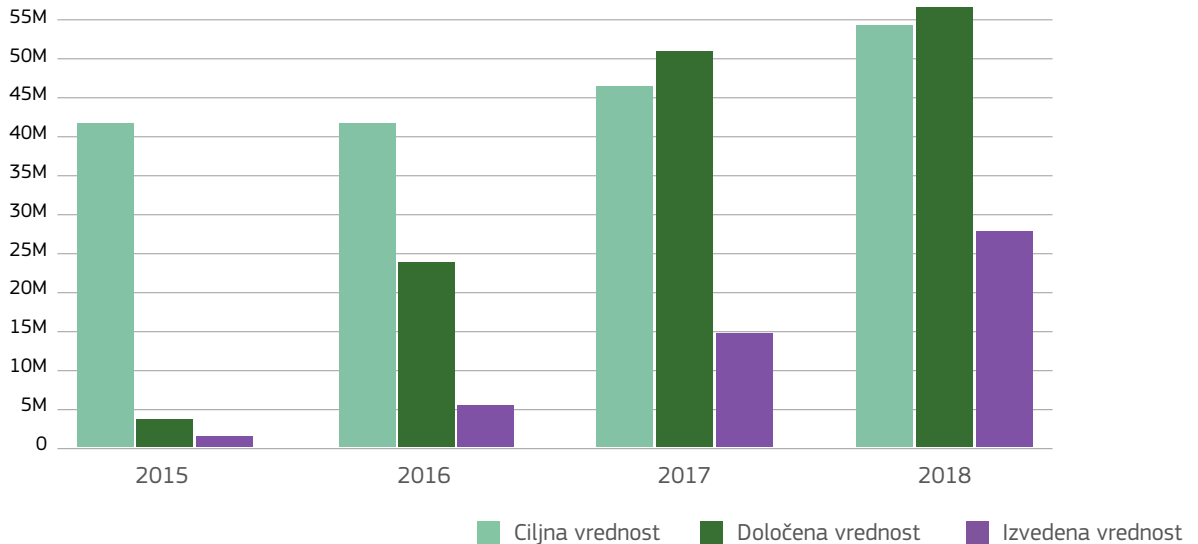
Naložbe v zdravstvo v okviru programov čezmejnega sodelovanja ustrezajo potrebam in izzivom, opredeljenih v obmejnih regijah.

Sprva niso vse države načrtovale naložb iz ESRR v te zdravstvene cilje. Pravzaprav se je le majhno število držav članic odločilo za znatne dodelitve sredstev v zdravstvene kategorije: najboljši primer je Poljska, ki vodi v vseh kategorijah. Na splošno so zdravstvene naložbe iz ESRR značilne za manj razvite države in regije.

NAPREDEK NALOŽB KOHEZIJSKE POLITIKE EU (ESRR-ESS) V ZDRAVSTVENE STORITVE, 2014–2020

ESRR 2014–2020 – POPULACIJA, ZAJETA V IZBOLJŠANIH ZDRAVSTVENIH STORITVAH (CO36)

Obstajajo tudi razlike pri hitrosti izvajanja, tako pri odločanju, katere projekte financirati, kot pri stopnjah porabe naložb izbranih projektov. Manj razvite regije in države pogosto mobilizirajo sredstva EU za posodobitev zdravstvenih storitev. Bogatejše države imajo občutno večje nacionalne proračune in v vsakem primeru nižja sredstva EU na prebivalca, ki imajo prednost na področjih, kot so raziskave in konkurenčnost MSP.

Napredek pri zagotavljanju rezultatov naložb

Za obdobje 2014–2020 je bil določen en skupni kazalnik za merjenje „populacije, zajete v izboljšanih zdravstvenih storitvah“. Skupni kazalnik CO36 je opredeljen kot: „Populacija določenega območja, za katero se pričakuje, da bo koristila zdravstvene storitve, ki jih podpira projekt. Vključuje nove oz. izboljšane objekte ali novo opremo za različne vrste zdravstvenih storitev (preventiva, ambulantna ali bolnišnična oskrba, nadaljnja oskrba).“

Ta kazalnik je bil zasnovan, da v agregatni obliki spremlja populacijo, ki je imela koristi od izboljšanih zdravstvenih storitev, ki jih financira EU. Zgornji graf primerja napredek pri

spremljanju skupnega izboljšanja evropskih zdravstvenih storitev, merjenega s kazalnikom CO36.

Če primerjamo skupne cilje v zvezi s kazalniki in doseženi napredek, se zdi, kot da programi z naložbami v zdravstvo ne bi vsi poročali s skupnim kazalnikom. CO36 dejansko ne zajema vseh upravičenih ukrepov, ki imajo številne druge rezultate, zajete s kazalniki, značilnimi za posamezne programe, ki jih ni mogoče združiti.

Skupni indikator je povzročil izzive. Za programe je bilo na primer težko določiti natančne cilje, če ni bilo mogoče vedeti, kateri projekti bodo izbrani – zato se programski cilji iz leta v leto povečujejo. Pri vsakem ukrepu se zbirajo vrednosti za populacijo, ki ima od njega korist. Če obstaja več projektov, se lahko zajete populacije prekrivajo, kar lahko privede do večkratnega štetja na ravni programa. Nekateri programi to odpravljajo z določitvijo omejitev za zajeto populacijo. Zanesljivost navedenih vrednosti bo prav tako verjetno obravnavana z oceno učinka. ■

VEČ O TEM

<https://cohesiondata.ec.europa.eu/stories/s/qqyuv-h9j2>

Imate vprašanje, za katerega si želite, da bi bilo obravnavano v naslednjih prispevkih PODATKOVNE TOČKE *Panorame*?

Obstaja kakšen sklop podatkov, za katerega si želite, da bi ga vključili v platformo odprtih podatkov o skladih ESI?

Če temu je tako, pošljite e-pošto na: REGIO-EVAL@ec.europa.eu

Sledite razpravi na TWITTERJU #ESIFopendata

ali se naročite na naše glasilo: http://ec.europa.eu/newsroom/index.cfm?service_id=788

Interreg, trajnostni razvoj in evropski zeleni dogovor

V letu 2020 EU praznuje 30 let programa Interreg in povezanega sodelovanja v vseh oblikah. Interreg je kot drugi steber kohezijske politike v samem središču evropskega duha, saj spodbuja regije in države k spoprijemanju z izzivi, ki jih je mogoče rešiti zgolj s sodelovanjem.

Ustanovitev programa Interreg leta 1990 je bil prelomen trenutek za kohezijsko politiko ter rezultat dolgotrajnih in napornih razprav več let pred tem. Preizkušanje vključevanja sredstev EU v ciljne večletne programe je od konca 70. let prejšnjega stoletja potekalo v okviru integriranih razvojnih programov in pozneje integriranih programov za Sredozemlje. Oboje je predstavljalo korenito spremembo glede načina dodeljevanja sredstev – sistem povračil za posamezne projekte, ki so jih države članice uvajale na letni ravni, ni bil več prepričljiv, saj ni imel strateškega pristopa.

Kohezijska politika, katere bistveni element je program Interreg, od takrat naprej opredeljuje intervencije EU s pristopom načrtovanja programov na evropski, nacionalni in regionalni ravni. Pristop so sčasoma prilagodili, a nikoli ni izgubil svoje osrednje usmeritve: delovanje v smeri uravnoveženega in trajnostnega razvoja evropskih regij. Nacionalnim, regionalnim in lokalnim oblastem je omogočal in še danes omogoča, da se vključijo v čezmejne krovne strategije in mreže na različnih področjih politike.

Zelo pomemben del tega uravnoveženega in trajnostnega regionalnega razvoja je spopadanje s podnebnimi in okoljskimi izzivi. Program Interreg se že 30 let spopada s podnebnimi spremembami in prispeva k bolj zeleni Evropi.

Skupno soočanje z grožnjami

Izzivi, povezani s podnebnimi spremembami in okoljem, posebej prednosti sodelovanja. Gozdni požari ne poznajo državnih meja in pogosto opustošijo vse na svoji poti. Trajnosten razvoj poplavnih površin na obmejnih območjih zahteva tesno sodelovanje vseh deležnikov. Če oblasti na eni strani meje dovolijo izvajanje osuševanja, bo to takoj in dolgoročno vplivalo na kakovost mokrišč na drugi strani.

Onesnaževanje rek in morij, bodisi s plastiko bodisi z drugimi snovmi, ima velik vpliv na kakovost življenja državljanov na zelo širokem geografskem prostoru. V 30 letih se je na tovrstne izzive odzvalo na tisoče projektov, ki jih financira EU, kar prinaša konkretne koristi regijam ob mejah in onstran meja EU ter krepi zaupanje in spoštovanje med skupnostmi, ki si delijo skupni prostor.

Dramatični učinki podnebnih sprememb se trenutno čutijo po vsej EU in po svetu. Ozračje se vsako leto segreva in podnebje se spreminja. Milijonu od skupaj osmih milijonov vrst na planetu grozi izginotje. Naše ekosisteme onesnažujemo in uničujemo.

Program Interreg predstavlja tako priložnost kot odgovor na te izzive na evropski ravni. Skupnost Interreg ima s svojo mrežo sodelavcev, ki je bila zgrajena v 30 letih tesnega sodelovanja, ima pomembno vlogo v okviru evropskega zelenega dogovora.

Strateški pristop

To je nova strategija za rast po vsej EU, katere namen je, da Unijo preobrazi v pravično in uspešno družbo s sodobnim, z viri gospodarnim in konkurenčnim gospodarstvom, v katerem do leta 2050 ne bo neto emisij toplogrednih plinov in gospodarska rast ne bo vezana na uporabo virov.

Namen te strategije je tudi zaščititi, ohraniti in povečati naravni kapital EU ter varovati zdravje in blaginjo državljanov pred okoljskimi tveganji ter vplivi. Evropska komisija se zaveda, da mora biti ta prehod pravičen in vključevati vse. Ljudi je treba postaviti na prvo mesto in posvetiti pozornost regijam, panogam in delavcem, ki se bodo spoprijeli z največjimi izzivi. Skupnost Interreg ima s svojim lokalnim pristopom „od spodaj navzgor, osre-

TN: TRANSNACIONALNI PROGRAMI

ČISTI ATLANTIK – TN-PROGRAM INTERREG ZA OBMOČJE ATLANTIKA

Program Čisti Atlantik (angl. CleanAtlantic) si močno prizadeva, da bi povečal ozaveščenost različnih ciljnih skupin o virih, vplivih in rešitvah za morske odpadke ter o tem, kako lahko aktivno prispevajo k preprečevanju, spremljanju in zmanjšanju tovrstnega onesnaževanja. V Španiji (mesta Vigo, A Guarda in Illa de Arousa), na Portugalskem (regiji Madeira in Sesimbra), v Franciji (pristanišče Pouldu) in na Irskem (mesto Castlebar) je bilo izvedenih več kampanj za ozaveščanje, namenjenih šolam in ribiškim skupnostim.

Ciljne skupine so pokazale veliko zanimanja in motivacije, ki sta ključna pri spreminjanju človeškega vedenja, saj delujeta kot multiplikatorja in prenašalca boljših praks. Učenci osnovnih in srednjih šol so se vključili v dejavnosti, kot je spremljanje obalnih območij, pri čemer so uporabljali protokol o spremljanju iz okvirne direktive o morski strategiji ter zbirali, razvrščali in analizirali morske odpadke, ki so jih našli na plaži. Med dejavnostjo spremljanja, ki je potekala v mestu Sesimbri (Portugalska), je na primer na 700-metrski plaži 27 učencev nabralo 934 kosov morskih odpadkov, ki so tehtali 34,4 kilogramov. „Aktivna ocenjevalna pismenost“ je še ena projektna pobuda, ki se bo hkrati izvajala v petih portugalskih mestih z ribiškimi pristanišči.

Skupni proračun tega projekta znaša 3 249 241 EUR, od česar je EU prispevala 2 436 930 EUR.

www.cleanatlantic.eu

dotočenim na stike med ljudmi in vključenost, odlične možnosti, da lahko resnično prispeva k evropskemu zelenemu dogovoru.

V številnih primerih lahko sodelovanje med regijami in državami članicami prinese večjo dodano vrednost, kot če se izzivi spopadajo same. Glede na čezmejni značaj in obseg izzivov, s katerimi se spoprijemamo v okviru evropskega zelenega dogovora, moramo vsekakor vsi okrepiti svoja prizadevanja. Skratka, zelena in podnebno nevtralna Evropa je mogoča samo z enoglasnim delovanjem.

Ker bo evropski zeleni dogovor prinesel bistvene spremembe, sta aktivno sodelovanje in zaupanje v prehod poglobljena za delovanje in sprejemanje politik. Prehod na podnebno nevtralno družbo je hkrati zahtevna naloga in priložnost za ustvarjanje boljše prihodnosti za vse. Gre za ljudi in njihovo vsakodnevno življenje: način, kako proizvajamo, porabljamo, se premikamo, ogrevamo ali hladimo svoje domove, delamo in živimo skupaj.

Krepitev sodelovanja

Poleg vladnih politik in predpisov imajo državljani, skupnosti in organizacije v vseh sektorjih naše družbe ter gospodarstva svojo vlogo, ki jo morajo izpolniti. V ta namen bo Komisija v okviru evropskega zelenega dogovora pripravila evropski podnebni pakt, ki bo z različnimi dejavnostmi spodbujal široko družbeno delovanje na področju podnebja in okolja. Cilj pakta je obveščanje, spodbujanje in krepitev sodelovanja med ljudmi in organizacijami. Temeljil bo na obstoječih dejavnostih in jih okrepil, sprožal in sprejemal bo nove dejavnosti ter nudil priložnosti za učenje, izmenjavo, soustvarjanje in sodelovanje.

Skupnost Interreg lahko znova pomembno prispeva k razvoju tega pakta prek tesnega stika z večstranskimi skupinami za sodelovanje na področju skupnih naravnih prostorov, kot so jezera ali gorske verige. Poleg tega lahko uporabi svoje dolgoletne izkušnje z različnimi oblikami sodelovanja na različnih ravneh in z vključevanjem različnih subjektov.

Glede na mednarodno razsežnost evropskega zelenega dogovora program Interreg zagotavlja okvir za skupne ukrepe med državami članicami ter državami članicami in tretjimi državami, da bi našli skupne rešitve za skupne težave. Program spodbuja čezmejne izmenjave izkušenj in olajša skupno delovanje. Čeprav program Interreg obsega čezmejno, nadnacionalno in medregionalno sodelovanje, je njegov namen utrditi sodelovanje v bolj strateškem okolju politik, na primer, z makroregionalnimi strategijami in kontaktnimi točkami za meje.

Makroregionalne strategije zagotavljajo okvir sodelovanja za boljše usklajevanje sredstev EU ter nacionalnih in regionalnih sredstev, relevantnih za določeno geografsko območje, in za njihovo osredotočanje v okviru strateških projektov ter pobud. Zaradi svoje medsektorske in vključujoče narave, ki obsega različne ravni upravljanja, so ključnega pomena pri prispevanju in krepitvi razsežnosti sodelovanja evropskega zelenega dogovora.

Izkoriščanje potenciala

Programi Interreg so skupaj z makroregionalnimi strategijami EU ključno orodje za obravnavanje vprašanj, kot sta ohranjanje biotske raznovrstnosti in čista energija, za katere je pomembnost sodelovanja izrecno prepoznana v evropskem zelenem dogovoru.

Poleg tega je v teh regijah veliko neizkoriščenega potenciala, kot je poudarjeno v sporočilu „Spodbujanje rasti in kohezije v obmejnih regijah EU“. Nadaljnje sodelovanje na področju energetskih, podnebnih in okoljskih ciljev ter skupne naložbe v zvezi s tem lahko pomembno prispevajo k trajnostnemu okrevanju na splošno.

Kontaktna točka za meje, ki jo je ustanovil GD REGIO, bo pomagala podpreti ta postopek z odpravljanjem morebitnih pravnih in upravnih ovir pri čezmejnem sodelovanju ter s spodbujanjem ogljično nevtralnih dejavnosti ob in onstran meja EU.

ENI CBC: PROGRAMI ČEZMEJNEGA SODELOVANJA V OKVIRU EVROPSKEGA INSTRUMENTA SOSEDSTVA

NIČ ODPADKOV: STRATEGIJA ZA DOBRO OKOLJSKO STANJE – PROGRAM INTERREG ENI CBC ZA BAZEN ČRNEGA MORJA ZA OBDOBJE 2014–2020

Cilj tega projekta je prispevati k splošnemu zmanjšanju števila vidnih morskih odpadkov (> 2,5 cm), vključno s plastičnimi, higienskimi in z ribolovom povezanimi morskimi odpadki na obali, število morskih odpadkov na kvadratni meter na morskem dnu, vključno z ribolovom povezanimi odpadki, pa do leta 2020 zmanjšati na raven iz leta 2012 v krajih Odessa (Ukrajina), Burgas (Bolgarija), Guria (Gruzija) in Tekirdağ (Turčija). To bo vključevalo ustrezno zbiranje, razvrščanje in okolju prijazno odstranjevanje najmanj 1,5 tone odpadkov z morskega dna ter 0,5 tone odpadkov z obal in plaž v teh regijah.

Projekt temelji na rezultatih prejšnjega projekta: Celostno modeliranje upravljanja rabe tal na območju estuarijev Črnega morja (ILMM-BSE), ki se je financiral iz operativnega programa „Bazen Črnega morja“ za obdobje 2007–2013: Prva predvidena glavna dejavnost je zbiranje in odstranjevanje morskih odpadkov. V štirih državah poteka organizacija akcije „Lovimo odpadke“ s ciljno skupino 330 lokalnih ribičev, ki jih spodbujajo, da z morskega dna zberejo vsaj 1,5 tone zapuščenih ribolovnih orodij.

Potekajo tudi kampanje čiščenja plaž, pri katerih pomagajo otroci, stari od 7 do 16 let, in njihovi učitelji.

Namen projekta je spodbuditi vsaj 1 600 ljudi, da pomagajo pri čiščenju plaž na območju Črnega morja in hkrati ozaveščati javnost – kar je ključnega pomena. Raziskovalci želijo vključiti 75 osnovnih/srednjih šol, 50 nevladnih organizacij (NVO) in 25 organizacij lokalnih medijev v okviru t. i. „izobraževalnega programa o ekosistemih“, v katerega je skupno vključenih 4 500 ljudi, in sicer z uporabo večpredstavnostnih orodij ter spletnih iger.

Tako kot doslej bo Interreg tudi v programskem obdobju 2021–2027 še naprej močno poudarjal podporo pri doseganju podnebnih ciljev in prehodu k bolj zeleni, podnebno nevtralni in odporni Evropi. V ta namen daje Komisija velik poudarek pomenu okolja, podnebja in energije ter potrebi po trajnostnem okolju kot ključnih vidikih pri razvoju vseh programov Interreg po letu 2020.

Poleg tega je čezmejno sodelovanje podprto v vseh predlaganih predpisih na področju kohezijske politike za obdobje 2021–2027. Komisija za novo programsko obdobje predlaga olajšanje in krepitev sodelovanja med regijami in državami članicami v okviru prevladujočih programov kohezijske politike. To bo olajšalo tudi nadaljnje sodelovanje na področju energetskih, podnebnih in okoljskih ciljev. ➤

IPA CBC: INSTRUMENT ZA PREDPRISTOPNO POMOČ ZA ČEZMEJNO SODELOVANJE

PESCAR: NADZOR IN ZMANJŠEVANJE PESTICIDOV – PROGRAM INTERREG IPA CBC ZA HRVAŠKO, BOSNO IN HERCEGOVINO TER ČRNO GORO ZA OBDOBJE 2014–2020

S projektom PESCAR želijo varovati in ohranjati okolje, spodbujati trajnostno rabo naravnih virov in povečati institucionalno zmogljivost na področju varstva okolja. Kot odgovor na vse večjo uporabo pesticidov v regijah čezmejnega območja Hrvaške ter Bosne in Hercegovine je bil v okviru projekta zasnovan sistem za opozarjanje in napovedovanje škodljivcev ter bolezni, ki vključuje mrežo meteoroloških strojev in vizualnih postaj za zatiranje škodljivcev, ki opozarjajo o vremenskih razmerah in škodljivcih.

Prav tako je bila vzpostavljena skupna podatkovna baza kmetijskih pridelovalcev, ki bodo obveščeni o priporočilih, ustvarjenih na podlagi podatkov o lokalnih vremenskih razmerah in razvojnih stopnjah bolezni ter škodljivcev. Politika za trajnostno preprečevanje onesnaževanja s pesticidi poleg tega uporablja podatke iz sistema napovedovanja ter vključuje akcijski načrt in posebne ukrepe za preprečevanje kontaminacije s pesticidi na projektnem območju.

Ta projekt je bil zelo vključujoč, saj so partnerji, vključno z okrožno upravo, ministrstvom, razvojno agencijo, univerzo in zavodom za kmetijstvo, združili moči, da bi omejili škodo, ki jo povzročajo pesticidi, zlasti v razmerah, kjer podnebne spremembe vplivajo na proizvodnjo in kmetje nimajo dovolj informacij za usmerjanje ter omejevanje njihove uporabe. Partnerji so spoznali, da kontaminacija ni omejena na državne meje – sistem, ki so ga razvili, in vrsta izobraževalnih delavnic, publikacij o ciljni uporabi pesticidov ter kmetijski sejmi, ki so bili organizirani po celotnem območju izvajanja projekta, so zato pripomogli k varovanju okolja, lokalne skupnosti in lokalnega gospodarstva.

V projekt PESCAR, ki se je začel julija 2017 in zaključil decembra 2019, je bilo vključenih pet partnerjev iz Hrvaške ter Bosne in Hercegovine. Projekt sta z 511 393 35 EUR sofinancirala sklad ESRR in instrument IPA II v okviru prednostne osi 2: Varstvo okolja in narave, izboljšanje preprečevanja tveganja in spodbujanje trajnostne energije ter energetske učinkovitosti za program Interreg IPA CBC za Hrvaško ter Bosno in Hercegovino za obdobje 2014–2020.

<https://www.agroprognoza.eu/>

<https://www.interreg-hr-ba-me2014-2020.eu/project/pescar/>

<https://keep.eu/projects/19741/>

CBC: ČEZMEJNO SODELOVANJE

SAPOLL: INTERREG ZA FRANCIJO, VALONIJO IN FLANDRIJO

Divji oprasovalci na čezmejnem območju med Francijo, Valonijo in Flandrijo so dragocen, vendar zelo ogrožen vir. Da bi jih zaščitili, bi bilo treba ustanoviti čezmejno organizacijo za spodbujanje usklajevalnih ukrepov in sinergij med regijami. Osamljeni ukrepi na obeh straneh meje verjetno res ne bodo omogočili trajnostnega upravljanja tega bistvenega vira. Na kocki je veliko, saj so oprasovalci, kot so divje čebele, muhe trepetavke in metulji, bistveni za ohranitev kmetijstva in ekosistemov v naših regijah.

Za reševanje tega izziva so deležniki iz Valonije, Flandrije in severne Francije v okviru projekta SAPOLL izvedli čezmejni akcijski načrt za divje oprasovalce. V okviru načrta so bili sproženi ukrepi za podporo oprasovalcem z zagotavljanjem znanstvenega, didaktičnega in uporabnega okvira, ki ga potrebujejo vsi – tudi državljani, nosilci odločitev, podjetniki in

upravljavci zemljišč. Akcijski načrt je skupaj z akterji na čezmejnem ozemlju opredelil izzive in cilje čezmejnega območja ter ukrepe in naloge, ki jih je treba izvesti za zaščito oprasovalcev.

S projektom SAPOLL je bilo organizirano tudi izvajanje dejavnosti, ki dopolnjujejo čezmejni akcijski načrt in so potrebne za njegovo izvajanje ter uspeh. Dejavnosti so bile zlasti namenjene homogenizaciji in deljenju znanj na čezmejnem ozemlju, kjer se znanstvena spoznanja, izkušnje z ozaveščanjem in znanja s področja naravoslovja močno razlikujejo med seboj. Izvedene so bile dejavnosti ozaveščanja in obveščanja javnosti ter znanstvenega sodelovanja, da bi čim več ljudi opozorili na težave, ki so posledica upada divjih oprasovalcev. Poleg tega je bila v okviru projekta izvedena še mobilizacija opazovalnih omrežij – čezmejna naravna tkanina med delovnimi skupinami in tečaji usposabljanja je medsebojno povezana in homogenizirana, potekalo je znanstveno spremljanje divjih oprasovalcev na čezmejnem ozemlju, med projektom pa so bile izvedene tudi razmejitve območij, ki so pomembna za oprasovalce in storitev oprasovanja.

www.sapoll.eu

NA SPLETU JE NA VOLJO NOVA EPIZODA PODDAJE „TO JE EVROPA“

Zadnja epizoda poddaje programa Interreg „To je Evropa“ predstavlja zgodbe o sodelovanju, prijateljstvu in sosedstvu iz celotne EU.

Nova tramvajska linija povezuje francosko mesto Strasbourg z mestom Kehl, njegovim nemškim sosedom. Cathy Gebhart-Levy, načrtovalka mobilnosti za Strasbourg, nas popelje na potovanje čez reko Ren in razmišlja, kako je nova tramvajska povezava okrepila odnos z dolgo in zapleteno zgodovino. Občinski predstojnik Šmarja Andrej Medved, je uspešno obrnil trend znane zgodbe o upadanju prebivalstva z drznimi in inovativnimi projekti, ki prinašajo evropske priložnosti neposredno v središče njegove majhne skupnosti. In končno se odpravimo v majhno obalno mesto v Španiji, kjer je neki ribič prepoznal priložnost za splet tradicije z inovacijami.

Poslušajte in se naročite na naslednji povezavi: <https://this-is-europe.simplecast.com/episodes/neighbours>

CBC: ČEZMEJNO SODELOVANJE

EVROPSKI RAZISKOVALNI PROJEKT O BIOLOŠKIH IN ODPADNIH VIRIH ZA GRADBENIŠTVO: SPODBUJANJE KROŽNEGA GOSPODARSTVA

Pri projektu Trajnostni biološki in odpadni viri za gradnjo (SB&WRC), ki ga je podprl Interreg VA Francija (Kanal) Anglija in financiral ESRR, je šlo za čezmejno sodelovanje na področju raziskav in razvoja med štirimi univerzami, dvema združenjema, enim manjšim podjetjem in eno svetovno družbo za preoblikovanje premalo izkoriščenih, necenjenih kmetijskih soproizvodov v tržno donosne nizkoogljične gradbene izolacijske materiale.

Projekt SB&WRC je uspešno uresničil svoje cilje: zasnovani in izdelani so bili trije inovativni prototipi nizkoogljičnih toplotnih izolatorjev za gradbeno industrijo iz običajnih stranskih kmetijskih proizvodov (pšenična slama in stržen koruze) in recikliranih odpadkov (poliestrske prešite odeje), kar je vse splošno dostopno na programskem območju.

Projekt je z mobilizacijo obnovljivih virov za izboljšanje učinkovitosti stavb omogočil zmanjšanje emisij CO₂ in ohranjanje naravnih virov, kot so minerali, ki se uporabljajo pri proizvodnji običajnih gradbenih izolacijskih materialov.

Enako pomembno je bilo njegovo prizadevanje ozaveščati francoske in angleške deležnike s področja gradbeništva o prednostih teh novih gradbenih materialov, jih spodbuditi k nadaljevanju razvoja prototipov po koncu projekta z namenom komercializacije, in pospešiti sprejetje tovrstno materialov na splošno. V projekt je bilo vključenih več kot 19 000 strokovnjakov s področja gradbeništva preko dogodkov, delavnic, proizvodnje, preskušanja mini prototipov ter operativnega uvajanja prototipov na pilotnih mestih, konferencah, dveh spletnih skupnostih – ene v francoščini in druge v angleščini –, glasilih in spletni anketi za razumevanje zaznavanj ter pričakovanj.

Na znanstveni ravni je čezmejno sodelovanje omogočilo združiti redka tehnična znanja, ki so bistvenega pomena za znanstveni uspeh projekta in doseganje kritične mase deležnikov, ki bi lahko vplivali na tržne trende – kar bi z nacionalnim partnerstvom bilo težko doseči.

EU bo financirala 69 % celotnega proračuna projekta, ki je ocenjen na približno 1,8 milijona EUR (od tega je 1,26 milijona EUR prispeval ESRR).

<https://www.construction21.org/static/sbwrc-project.html>

<https://asbp.org.uk/sbwrc>

Na področju regionalnega razvoja na splošno ter zlasti teritorialnega sodelovanja ne obstaja univerzalni recept, ki bi bil primeren za vse. Vendar pa načela, kot so partnerstvo, transparentnost, subsidiarnost in sodelovanje civilne družbe skupaj tvorijo bistveno prednost v razvoju politik. Ta načela krepijo sodelovanje med javnim in zasebnim sektorjem ter imajo potencial, da povežejo učinkovitost z decentralizacijo in aktivnim vključevanjem.

So v središču samega bistva programa Interreg. Interreg je instrument, ki s krepitvijo zaupanja in spoštovanja med ljudmi v vseh svojih oblikah spodbuja kohezijo v EU ter na zelo učinkovit način prenaša evropske vrednote na ozemlja zunaj območja Unije. Vse to je ključnega pomena za podporo izvajanju na podlagi ambicioznih ciljev evropskega zelenega dogovora. ■

Strategija EU za jadransko-jonsko regijo (EUSAIR) pozdravlja Severno Makedonijo

2. aprila 2020 je strategija EU za jadransko-jonsko regijo EUSAIR sprejela Republiko Severno Makedonijo kot svojo deveto sodelujočo državo. To je zelo dobra novica za regionalno sodelovanje v celotni jadranski in jonski regiji. V nadaljevanju Agneza Rusi Popovska, veleposlanka Severne Makedonije v EU, in Marc Lemaître, generalni direktor Evropske komisije, pozdravljata najnovejšo članico strategije EUSAIR.

Agneza Rusi Popovska

Severna Makedonija je poleg Albanije, Bosne in Hercegovine, Hrvaške, Grčije, Italije, Črne gore, Srbije in Slovenije postala deveta sodelujoča država strategije EUSAIR. Hvaležni smo za podporo pri vstopu v družino EUSAIR in se veselimo, da bomo prispevali k okrepitvi regionalnega sodelovanja in razširitvi dialoga o politikah na več ravneh za bolj povezano in trajnostno jadransko-jonsko makroregijo.

Regionalno sodelovanje je bistveno za trajnostni razvoj in predpogoj za proces evropskega povezovanja. Severna Makedonija je kot neobalna država v zaledju jadransko-jonskega morskega bazena močno motivirana za poglobitev partnerstev in povezav, ki spodbujajo gospodarsko rast in blaginjo v regiji, širijo evropske vrednote in pospešujejo njeno evropsko integracijo.

Vzpostavljanje boljših povezav

Severni Makedoniji je pripadla čast, da ji je bila v okviru EUSAIR z Italijo in Srbijo zaupana odgovornost za usklajevanje stebra za povezovanje. To zaupanje nameravamo upravičiti s proaktivnim spodbujanjem funkcionalne integracije prometnih in energetskih omrežij v regiji in po vsej EU. Boljše prometne in energetske povezave so ključnega pomena za gospodarski in družbeni razvoj, vendar je oprijemljive rezultate mogoče doseči le s sodelovanjem in usklajenim pristopom za obravnavanje izzivov in izkoriščanje priložnosti.

Glede na odločitev EU iz marca 2020 o začetku pristopnih pogajanj s Severno Makedonijo upamo, da bo naša vključitev v EUSAIR ob hkratnem postopku vključevanja regijske kandidatke in potencialnih držav kandidatki v EU okrepila politično razsežnost strategije. Poglobljeno izvajanje politik EU lahko le okrepi preobrazbeno moč Unije v regiji in poveča skupno stabilnost, varnost in blaginjo.

Pandemija koronavirusa je na najbolj temeljni način poudarila pomen tesnega sodelovanja, usklajevanja in solidarnosti pri soočanju z zdravstveno krizo in njenimi socialno-gospodarskimi posledicami. Kot je bilo poudarjeno v izjavi, sprejeti maja 2020 v okviru Zagreb-

škega vrha EU-Zahodni Balkan, bo po odpravi sedanjih omejitvenih ukrepov sledila nova faza tesnega sodelovanja za reševanje pomembnih socialno-gospodarskih učinkov krize.

Evropska komisija bo predstavila trden gospodarski in naložbeni načrt, ki bo spodbudil dolgoročno okrepanje regije, hkrati pa pospešil zeleno in digitalno preobrazbo, nadaljeval s povezovanjem ter okrepil družbeni razvoj. Države članice in deležniki strategije EUSAIR bi morali izkoristiti priložnosti, ki izhajajo iz okrepanja Evrope po koronavirusu in nove dinamike povezovanja EU na Zahodnem Balkanu, ter se mobilizirati v sodelovanje, usmerjeno v rezultate, z namenom spodbujanja trajnostnega razvoja v jadransko-jonski makroregiji.

Marc Lemaître

Vključitev Severne Makedonije v EUSAIR krepi njeno politično razsežnost, utrjuje njeno vlogo v postopkih konvergence in širitve ter jo vzpostavlja kot makroregionalno strategijo „širitve“, ki zajema pet držav IPA (instrument za predpristopno pomoč) in štiri države članice EU. Enakopravno sodelovanje prispeva k vzajemnemu procesu učenja in širitvi zadevnih politik EU v Severno Makedonijo ter obenem podpira prednostne naloge nove Komisije s posebnim poudarkom na „močnejši Evropi v svetu“ in „evropskem zelenem dogovoru“.

Pandemija COVID-19 je imela uničujoče posledice na evropski in svetovni ravni. Čeprav je koronavirus močno prizadel EU, ta zagotavlja Zahodnemu Balkanu bistveno in neprimerljivo podporo. Zagotovila je več kot 3,3 milijarde EUR za reševanje neposrednih zdravstvenih in humanitarnih potreb regije ter za podporo srednjeročnim in dolgoročnim načrtom za socialno in gospodarsko oživitve.

Trajnostna in vključujoča rast

Poleg tega je 27. maja 2020 Komisija pripravila drzen in celovit načrt za okrevanje Evrope, ki temelji na treh temeljnih vrednotah: solidarnosti, koheziji in konvergenci. Prepričan sem, da bi lahko okvir sodelovanja EUSAIR pri tem odigral pomembno vlogo – ne zgolj za izboljšanje odziva na najnujnejše potrebe na terenu, temveč tudi za vzpostavitev podlage za bolj trajnostno in vključujočo rast jadransko-jonske regije.

Do vključitve Severne Makedonije je prišlo v pravem trenutku, ko so Komisija, države članice in države IPA udeležene

pri načrtovanju sredstev za obdobje 2021–2027. Napočil je čas za zagotovitev, da se prednostne naloge EUSAIR ustrezno odrazijo v vseh skladih EU in se izvajajo s sodelovanjem. Prepričan sem, da lahko Severna Makedonija s podporo uprav drugih držav EUSAIR izkoristi priložnosti, ki jih nudi makroregionalno sodelovanje.

Severno Makedonijo pozivam k dejavnemu sodelovanju v vseh strukturah upravljanja EUSAIR, pri čemer lahko prispeva svoje izkušnje kot država kandidatka za članstvo v EU in jih uporabi skupaj z državami po vsej regiji. Potrebne bo veliko pozitivne energije, da gospodarstva EUSAIR usmerimo k okrevanju, okrepimo njihov prehod na digitalizacijo in zeleno gospodarstvo ter da postanejo pravičnejša, odpomejša in bolj trajnostna za prihodnje generacije. ■

VEČ O TEM

<http://www.adriatic-ionian.eu/>

Emilija-Romanja: privabljanje talentov in ustvarjanje inovacij

Emilija-Romanja, območje zgodovinskih univerz in avantgardne proizvodnje, visoke kakovosti življenja, storitev na evropski ravni in močnega sistema prometne infrastrukture, je strateško vozlišče v Italiji in Evropi.

Emilija-Romanja spada med gospodarsko najbolj razvite italijanske regije. V zadnjih 20 letih je zgradila omrežje povezav med raziskavami in industrijo, svetom dela in izobraževanja ter ustvarila dinamičnost, ki se zna prilagoditi in odzvati na gospodarska nihanja, hkrati pa ustvariti ugoden okvir za inovacije in privlačnost.

Danes je Emilija-Romanja zavezana pospeševanju razvoja in gradnji prihodnosti za vse, zlasti mlade in njihove potomce. Živeli in rasli bodo lahko v evropski regiji, ki je znala tudi v času večjih preobrazb izkoristiti svoj potencial prepoznavanja najboljših vidikov sprememb.

Emilija-Romanja, ki se nahaja v osrednjem in severnem delu Italije ter ima skoraj 4,5 milijona prebivalcev, leži v osrčju najbolj industrializiranega dela države. Ponaša se z zavirljivo geografsko lego, ki povezuje sever in jug države ter Sredozemlje, severno in srednjo Evropo z državami na območju Jadranskega in Jonskega morja. Regija je dobila ime po stari rimski cesti Via Emilia, mednarodni turistični atrakciji, ki je obenem tudi gosto poseljeno obalno območje.

Emilija-Romanja s površino 22 452 km² obsega nižine, hribovite predele in območje Apeninov ter se razprostira čez devet provinc. Med njimi najdemo tudi Bologno, metropolitansko glavno mesto, ki se ponaša z najstarejšo univerzo v zahodnem svetu, ustanovljeno v 11. stoletju.

Je med vodilnimi kmetijskimi regijami v državi, s kmetijstvom, ki prispeva približno 6 % BDP, delno tudi zaradi več kot 8 000 kmetijskih zadrug. Da bi povečali svojo konkurenčnost, so v kmetijskem sektorju začeli s strukturno reorganizacijo in proizvodnjo visokokakovostnih izdelkov, vključno z žiti, krompirjem, koruzo, paradižnikom, čebulo, sadjem in grozrdjem za pridelavo vina. Govedoreja in svinjereja sta prav tako dobro razviti.

Pametni nosilci

Za močno, odprto, trajnostno in svetovno gospodarstvo se je regija pred kratkim zavezala izvajanju strategije pametne specializacije, tj. instrumenta, ki se uporablja po vsej Evropi za izboljšanje učinkovitosti javnih raziskav in inovacij. Zato je začela vlagati v industrije, ki so trenutno gonilna sila regionalnega gospodarstva, kot sta gradbeništvo in konstrukcija, agroživilska industrija, mehatronika in strojno inženirstvo, ter na nova področja znanosti o življenju, masovnih podatkov in ustvarjalne ekonomije.

Da bi okrepila nosilce sprememb, regija razvija tudi IKT, zeleno gospodarstvo, centre za dobro počutje in kakovost življenja ter podpira inovacije in posodabljanje storitev ter okoljsko trajnost proizvodnih sistemov.

V zadnjih petih letih je regionalno gospodarstvo ves čas raslo ter utrdilo položaj Emilije-Romanje kot vodilne italijanske regije. BDP na prebivalca je v glavnem ostal nad povprečjem države, z letnimi nihanjem med 0,5 % in 1,5 %, in ocenjeno spremembo v višini 4,1 % med leti 2017 in 2021, v primerjavi z državnim povprečjem 2,3 % (ocene pred COVID-19).

Izvoz tradicionalno predstavlja moč gospodarstva Emilije-Romanje, ki je druga italijanska regija po vrednosti izvoza in med vodilnimi evropskimi regijami po izvozu na prebivalca. V letu 2019 je rast regionalnega izvoza znašala 4,8 % v primerjavi z letom 2018, kar je precej nad nacionalno rastjo (+2,5 %) ter nad rastjo Lombardije (0,4 %) in Benečije (1,1 %). V prvih devetih mesecih leta 2019 je izvoz iz Emilije-Romanje presegel 49 milijard EUR ter je zaostal le za Lombardijo. Prav tako je bila nedvomno pozitivna rast regionalne turistične industrije, ki je v prvih desetih mesecih leta 2019 zabeležila več kot 57,4 milijona obiskovalcev (+1,8 % v primerjavi z letom 2018).

Stopnja zaposlenosti je v letu 2019 dosegla 74,4 % z več kot dvema milijonoma razpoložljivih delovnih mest, s čimer se je približala evropskemu cilju 75 % za leto 2020 in je skoraj 11 odstotnih točk nad državnim povprečjem.

Ta pomemben podatek pove več kot ekonomska sredstva regije in daje vpogled v širši okvir. Posebna zgodovinska značilnost, po kateri je znana regija Emilija-Romanja, je koncentracija organizacij in podjetij, ki pripadajo isti vrednostni verigi na določenem geografskem območju. To je rezultat vrste ugodnih pogojev: odnosa in nagnjenosti k deljenju, tudi med kon-

kurenti – ter povezanimi socialnimi učinki –, podjetniškega duha, socialnega dialoga in nenehnih izmenjav med izobraževalnimi in poslovnimi sistemi. Sposobnost, da iz tovrstnih pogojev ustvari skupni dejavnik, je ena od ključnih prednosti celotnega regionalnega ekosistema, ki je imel odločilno vlogo na različnih področjih, med katerimi je digitalno preoblikovanje na prvem mestu.

Vpliv kohezijske politike

V programu za obdobje 2014–2020 je Emilija-Romanja kar najbolje izkoristila podporo Evropskega sklada za regionalni razvoj ter Evropskega socialnega sklada. Glede učinkovite uporabe teh virov in števila financiranih projektov je ena izmed vodilnih regij v Italiji in Evropi – aktivirala in povezala je teritorialni sistem, ki obsega lokalne ustanove, mala, srednja in velika podjetja, šole, univerze, raziskovalne ustanove in organizacije tretjega sektorja. Z vlaganjem v tehnološke inovacije in spodbujanjem sodelovanja med raziskavami in podjetji je Emilija-Romanja okrepila svojo proizvodno odličnost, izboljšala energetske učinkovitost in notranjo digitalno kulturo, pri čemer je vedno gradila na lokalnih poklicih ter zmožnostih določanja novih razvojnih usmeritev. Zato poleg produktivnosti ter raziskav in inovacij spodbuja tudi družbeno odgovornost in inovacije.

Emilija-Romanja ima socialno harmonijo in kohezijo v krvi. Tudi na tem področju ji je uspelo uresničiti cilje kohezijske politike v vsakem segmentu. To dokazuje silovit potres leta 2012, ko je EU nemudoma podprla obnovo številnih prizadetih območij, s čimer je omogočila nadaljevanje proizvodnih dejavnosti. Sodelovanje in povezanost med lokalnimi podjetji sta pripomogla tudi k začetku obnove in razdelitvi proizvodnje. Ta pripravljenost za skupinsko delo se je pokazala tudi danes spričo izrednih razmer zaradi pandemije COVID-19.

Šest gospodarskih prednostnih nalog

Regionalni operativni program (ROP) sklada ESRR za obdobje 2014–2020 je bil izveden kot pot k pametni in trajnostni rasti. Da bi povečali privlačnost območij in mest, sta bila človeški in teritorialni kapital postavljena v središče regionalnih politik. To je ustvarilo nove priložnosti za zaposlovanje in razvoj podjetij ter okrepilo konkurenčnost gospodarskega sistema s povečanjem nacionalnih in regionalnih sredstev za 481,8 milijona EUR za obdobje 2014–2020.

V okviru ROP je bilo določenih šest strateških prednostnih nalog za razvoj gospodarstva Emilije-Romanje: raziskave in inovacije za prenos tehnologije v celoten proizvodni sistem; razvoj IKT za uvedbo ultrahitrih širokopasovnih povezav za celotno regijo; povečanje konkurenčnosti in privlačnosti podjetij za razvoj gospodarstva in povečanje zaposlenosti; nizkoogljično gospodarstvo za zmanjšanje vplivov regionalnega gospodarstva na okolje; prekvalifikacija in spodbujanje okoljskih ter kulturnih virov za spodbujanje turizma in izboljšanje regionalne odličnosti; privlačna in participativna mesta kot mesta priložnosti in socialne interakcije, ki bi lahko sprožila resnično sodelovanje v skupnosti.

Konec leta 2019 so bila sredstva iz ROP ESRR 2014–2020 v celoti dostopna. Dodeljenih je bilo 99,6 % iz celotne rezervacije v višini 480 milijonov EUR, pri čemer je bilo 3 460 projektov izbranih na podlagi prijavnih postopkov – od tega jih je 1 407 že zaključenih s skupno naložbo v višini 832,4 milijona EUR.

Vsaka naložba je del perspektive za dolgoročno regionalno rast – tako je na primer več kot 23 milijonov EUR namenjenih prekvalifikaciji kulturnih dobrin za spodbujanje prihodnjega razvoja kulture in turizma. Na podlagi tega je regija oblikovala strateški znašaj vloge lokalnih skupnosti za razvoj njihove konkurenčnosti in védenja, da svetovna konkurenca pravzaprav temelji na zmožnosti ozemlja, da okrepi lastno identiteto, proizvodnjo, socialni in kulturni kapital ter na privabljanju podjetij, človeškega kapitala in inovativnih projektov ter projektov z visoko dodano vrednostjo. Oba cilja zahtevata sinergije med javnimi in zasebnimi naložbami ter med evropskimi, nacionalnimi, regionalnimi in lokalnimi strategijami za pospeševanje rasti, ustvarjanje delovnih mest in izboljšanje kakovosti življenja.

Druga prednostna naloga se nanaša na podporo raziskavam in inovacijam, kjer lahko vidimo očitno sposobnost Emilije-Romanje za uresničitev zamisli, izkušenj ter znanj in spretnosti. V okviru preteklih programov, ki jih financira EU, je regija že začela z gradnjo lastnega visokotehnološkega omrežja, ki bo gonilo regionalnega inovacijskega ekosistema. To omrežje je imelo multiplikacijski učinek na prenos tehnologije in privlačnost z vidika inovacij, s čimer je postavilo podlago za doseganje rezultatov mednarodnega pomena. To je bilo doseženo z osredotočanjem na dvoje glavnih vprašanj, trajnostjo in digitalizacijo, s čimer se je pokazala sposobnost regije, da se spopade s pomembnimi izzivi na evropski ravni, in nenazadnje tudi z masovnimi podatki.

Mednarodno priznanje

Konsolidiran ekosistem ter celostne regionalne politike za raziskave in inovacije so bile ključne prednosti za dve pomembni mednarodni nagradi v letih 2017 in 2019. Prvi je bil Evropski center za srednjeročne vremenske napovedi, sledil pa mu je Leonardo, superračunalnik z izjemnim računsko zmogljivostjo, ki bi bil, če bi trenutno deloval, najmočnejši računalnik na svetu. S tem bi se Bologna pridružila Barceloni in Helsinkom v evropskem omrežju visokozmogljivostnega računalništva.

Ta velika digitalna infrastruktura sloni na človeški inteligenci. Posledično je regija veliko vlagala v dragocena znanja in spretnosti v tem sektorju, in sicer s sredstvi iz operativnega programa Evropskega socialnega sklada, podiplomskim usposabljanjem, doktorskimi in raziskovalnimi štipendijami ter z dodelitvijo več kot 900 000 EUR inovativnemu visokošolskemu programu, ki je namenjen masovnim podatkom. Namen tega je opremiti nove diplomante z znanji in spretnostmi, ki jim omogočajo, da masovne podatke pretvorijo v informacije z visoko dodano vrednostjo za organizacije, za katere delajo. Po zaslugi teh ukrepov ter mednarodne razsežnosti inovacijskega ekosistema je Emilija-Romanja danes regija, ki privablja mlade, visokousposobljene talente iz tujine, in jih vabi, da razmislijo o poklicni poti na področju njihovih disciplin.

Pri izvajanju kohezijske politike po svojem celotnem ozemlju je regija še naprej zavezana in osredotočena na krepitev povezav med institucijami, izobraževanjem in usposabljanjem ter raziskovalnim in gospodarsko-proizvodnim sistemom. Zaradi vseh dosežkov s pomočjo evropskih sredstev in strategije, s katero je mogoče predvideti današnje izzive, je Emilija-Romanja pripravljena, da postane „evropska podatkovna dolina (angl. Data Valley)“ in lahko igra vodilno vlogo v digitalni revoluciji, ki spreminja gospodarstva in družbe.

Tako se je regija znala odzvati tudi na sodobne izzive, kot je epidemija COVID-19. V samo nekaj tednih so podjetja in raziskovalni laboratoriji predlagali 190 raziskovalnih projektov, od načinov saniranja, tehnologij in dejavnosti na daljavo do novih medicinskih pripomočkov. ■

VEČ O TEM

<https://www.regione.emilia-romagna.it/>

Emilija-Romanja se znova zavezuje h gradnji boljše prihodnosti

Regionalni predsednik Emilije-Romanje Stefano Bonaccini nam v intervjuju pojasni, kako njegova regija kar najbolje izkorišča sredstva EU z vlaganjem v okoljsko, gospodarsko in socialno trajnost.

Emilija-Romanja je pokazala, da zna dobro izkoristiti sredstva EU. Kateri dejavniki so po vašem mnenju vplivali na to sposobnost?

Obstajata vsaj dva ključna dejavnika. Prvi je sposobnost uprave, da pragmatično, hitro in z zavezo doseganju ciljev dodeli sredstva na podlagi potreb in potenciala ozemlja. Pri drugem gre za sposobnost samega ozemlja – tj. občin, obiskovalcev in celo posameznikov –, da zna izkoristiti priložnosti, najsi gre za izbirni postopek za inovativne proizvodne procese ali za visokošolski tečaj.

V Emiliji-Romanji sta ta dva vidika rasla skupaj – program za programom. Obstaja pa tudi tretji bistveni dejavnik: socialni dialog. Leta 2015 smo takoj po odobritvi operativnih programov ESRR in ESS za obdobje 2014–2020 podpisali pakt o zaposlovanju z vsemi subjekti v regiji. Več kot 50 organizacij, vključno z združenji delodajalcev in sindikatov, lokalnimi upravami, tretjim sektorjem, univerzami in šolami, je sistematično delilo načrte za razvoj Emilije-Romanje

in kohezijske politike. Osredotočili so se na prednostne naloge in ukrepe za doseg skupnega cilja: povečanje dodane vrednosti regionalnega gospodarstva z ustvarjanjem kakovostnih delovnih mest. Danes so sredstva iz programa za obdobje 2014–2020 v celoti porabljena, stopnja brezposelnosti pred pandemijo pa se je v petih letih zmanjšala z 9 % na 5 %. Porabimo 100 % evropskih sredstev in vedno pravim: če bi jih lahko dobili še več, bi jih toliko tudi porabili. Ta sredstva bodo eden od stebrrov, ki bodo tvorili podlago za načrt o ponovnem zagonu v prihodnjih mesecih.

Že nekaj časa poteka načrtovanje za obdobje 2021–2027.

Katere prednostne naloge so bile določene za Emilijo-Romanjo?

Glede na pandemijo COVID-19 je današnja prednostna naloga predvsem ponovna oživetev regije. V ta namen zelo pozdravljamo odobritev naše prošnje po spremembi strategije evropskih strukturnih skladov, ki so že dodeljeni glede

na nove potrebe, ki jih je ustvarila koronavirusna kriza. S Toskano smo prva italijanska, in ena izmed prvih v Evropi, ki je pridobila dovoljenje za uporabo prožnosti, ki jo omogoča naložbena pobuda v odziv na koronavirus EU (CRII). Zato bomo po koncu izolacije prvih 8,3 milijona EUR uporabili za vlaganje v industrijske projekte in raziskovalne centre za inovativne rešitve. Zdravstvena varnost bo postala novo področje industrije v Emiliji-Romanji. Priznanje Komisije še dodatno povečuje prepričanje, da smo z uporabo dodatnih sredstev na pravi in dobri poti, da dokončno pustimo za seboj izredne razmere, ki so v zadnjih mesecih vplivale na naša življenja.

Z mislijo na prihajajoče obdobje 2021–2027 se bomo morali spoprijeti z novimi socialnimi in teritorialnimi pomanjkljivostmi ter podvojiti svoja prizadevanja za doseg razvojnega modela, ki se bo nekoliko razlikoval od preteklega. V središču novega načrtovanja evropskih sredstev in novega pakta, ki ga bomo podpisali, bodo okoljska, gospodarska in socialna trajnost ter kakovostna delovna

“Še naprej si bomo prizadevali, da Bologna in Emilija-Romanja postaneta ogromen inkubator nove znanosti, evropsko raziskovalno središče za reševanje glavnih izzivov novega stoletja.”

mesta. Naš cilj je preoblikovanje proizvodnje v smeri popolne trajnosti z naložbami v človeški kapital, področne poklice, na podnebne spremembe odporno kmetijstvo, obnovljive vire energije in krožno gospodarstvo, digitalizacijo, novo socialno varnost in posodobitev naših socialnih storitev, pa tudi v tradicionalne industrije, ki se soočajo z inovacijskimi izzivi. Zamisel o novem evropskem zelenem dogovoru je priložnost, ki je ne smemo zamuditi, saj je to območje eno izmed najbolj onesnaženih v državi.

Podatkovna dolina Emilija-Romanja: kako se je začel ta ambiciozen projekt?

Danes so masovni podatki surovina novega gospodarskega in družbenega razvoja. V Emiliji-Romanji si prizadevamo, da bi ustvarili vodilno infrastrukturo, ki bi služila tako državni rasti kot tudi rasti regije, z vlaganjem v prihodnost, kar morda še ni bilo izvedeno na nobenem drugem območju v Italiji in v le malo drugih evropskih regijah. Projekt Podatkovna dolina Emilija-Romanja krepi

raziskovalne ustanove in zmožnosti našega ozemlja – Emilija-Romanja tako že gosti 70 % italijanskih računalniških zmogljivosti – za načrtovanje dela, poslovanja in družbe jutrišnjega dne. Verjamemo v svojo zmožnost za odličnost, izmenjavo znanj in mreženje v sklopu znanstvenega sistema, da bi povečali privlačnost naše regije. To je bilo mogoče tudi zaradi podpore italijanske vlade ter izkoriščanja priložnosti iz Evrope, projektov in človeškega kapitala izredne vrednosti.

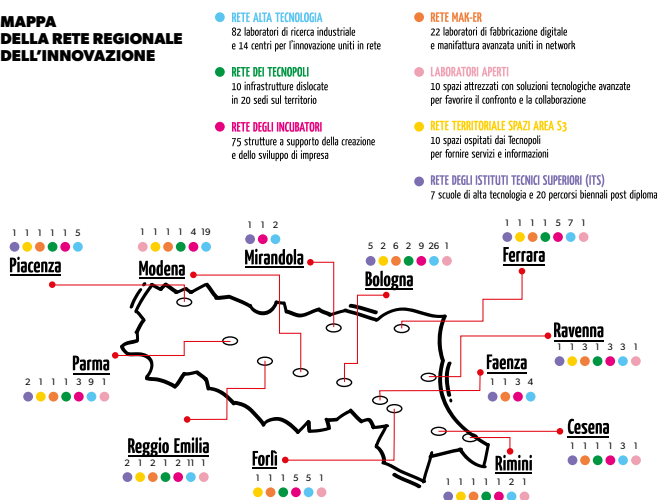
In kakšen bo nadaljnji razvoj?

Še naprej si bomo prizadevali, da Bologna in Emilija-Romanja postaneta ogromen inkubator nove znanosti, evropsko raziskovalno središče za reševanje glavnih izzivov novega stoletja. Gradbišča raziskovalnega inštituta Bologna Tecnpolo niso nikoli prenehala obratovati – niti med vrhuncem pandemije. V nekaj tednih bomo dokončali prve enote za namestitve računalnikov Evropskega centra za srednjeročne vremenske napovedi. In to še ni vse: v Tecnpolo prihaja superračunal-

nik Leonardo in prizadevamo si, da bi v okviru projekta Copernicus zaposlili okoli 250 raziskovalcev. Naša strategija ima dve prednostni nalogi: okrepitev navedenih naložb, da bo regionalna skupnost lahko v celoti izkoristila to izjemno konkurenčno prednost, in vlaganje v lastne človeške vire. Podatki so izredno gonilo razvoja, vendar le, če imamo na voljo ljudi, ki znajo z njimi optimalno upravljati v interesu vseh. Želimo biti pripravljeni, ker se prihodnost začne tukaj – in kar nič manj pomembno –, ker so spremembe usmerjene v dobrobit skupnosti in ljudi. Zato so evropska sredstva in njihova celostna uporaba izjemen instrument regionalne politike. ■

Visokotehnološko omrežje in združenja Clust-ER

MAPPA DELLA RETE REGIONALE DELL'INNOVAZIONE

Visokotehnološko omrežje Emilija-Romanja s 86 laboratoriji za industrijske raziskave in 14 inovacijskimi centri na 20 lokacijah tehnopolisa zagotavlja kompetence, instrumente in vire, potrebne za razvoj poslovanja. Omrežje s pomočjo sinergij med zasebnimi in javnimi organizacijami ter univerzami in raziskovalnimi organi povezuje svet raziskav in s svetom proizvodnje. Temeljna in ključna moč regionalnega inovacijskega ekosistema je njegova sposobnost prenosa rezultatov raziskav na podjetja. V letu 2018 so bila za krepitev omrežja ustanovljena združenja Clust-ER-skupnosti javnih in zasebnih organizacij (raziskovalni centri, podjetja, izvajalci usposabljanja). V okviru združenj Clust-ER se raziskovalni in inovacijski centri tega omrežja povezujejo s podjetji in visokošolskimi ustanovami, da bi zagotovili usklajevalno vlogo in strategijo za sektorje, ki poganjajo regionalno gospodarstvo: agroživilstvo, gradnja in konstrukcija, energija in trajnost, kultura in ustvarjalnost, zdravje in dobro počutje, inovacije v storitvah, mehatronski inženiring in avtomobilizem.

Visokotehnološko omrežje Emilija-Romanja je bilo podprto z naložbo v višini 128 milijonov EUR, od česar je 90 milijonov EUR prispeval ESRR.

<https://www.retealtatecnologia.it/>

Izvajanje projekta SUPER na podlagi regionalnih podatkov

V središču tehnopolisa za masovne podatke v Bolgini v podatkovni dolini regije bo digitalna infrastruktura, ki jo razvija projekt SUPER, obdelala ogromne količine podatkov in izvajala storitve konsolidacije za doseganje raziskav na visoki ravni ter široko uporabnih tehnoloških inovacij. Projekt bo usmerjen predvsem na genomiko, regenerativno medicino, biobanke, sodobne materiale in inovativne proizvodne sisteme. Regiji, v kateri se nahaja 70 % celotnih računalniških kapacitet v Italiji ter se bo kmalu povzpela z 19. na 5. mesto na svetovni lestvici, bo to omogočilo veliko priložnost, da postane mednarodna kontaktna točka za masovne podatke in umetno inteligenco.

Projekt Enotna platforma za superračunalništvo Emilija-Romanja je prejel približno 4 milijone EUR iz ESRR za podporo raziskavam in inovacijam.

<https://www.regione.emilia-romagna.it/datavalley>

V Modeni odpirajo laboratorijski prostor za kulturno sodelovanje

Ta odprti laboratorij je zgrajen v nekdanji elektrarni v Modeni in je del regionalnega omrežja, ki vključuje 10 podobnih obratov v glavnem mestu regije. Vsak laboratorij obravnava težave, ki so prednostne naloge za vsako mestno območje ter državljanom omogoča možnost digitalne udeležbe in vključenosti. V Modeni je poudarek na kulturi, gledališki dejavnosti in ustvarjalnosti, s katerimi se spletajo sodelovanja med svobodnjaki, zagonskimi podjetji, institucijami in občani za razvoj naprednih IKT-storitev, da bi mesto postalo privlačnejše in spodbujalo sodelovanje.

ESRR je zagotovil 3 milijone EUR od skupne naložbe v višini 3,9 milijona EUR za prekvalifikacijo industrijskega območja in upravljanje odprtega laboratorija v Modeni.

<http://www.laboratoriaperti.it/modena>

Zbliževanje raziskav in inovacij

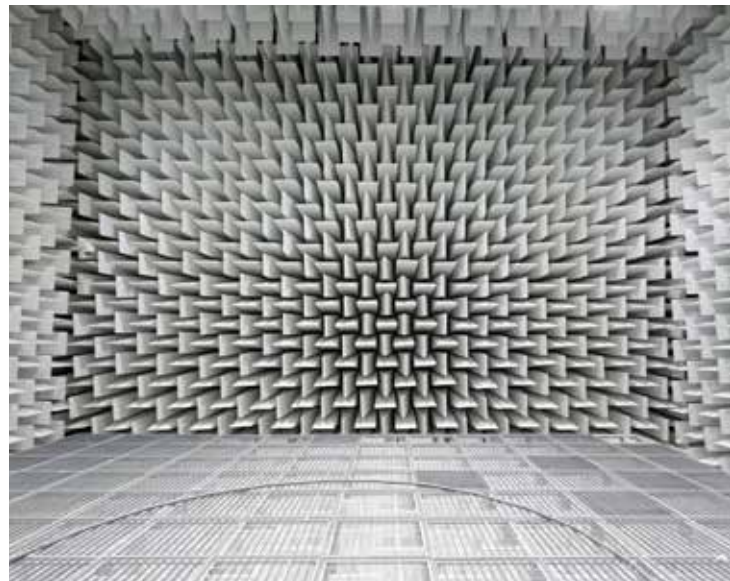
Tehnopolis v mestu Ferrara je kompleks laboratorijev za industrijske raziskave in prenos tehnologij, v katerem se bodo tudi najmanjše tovarne lahko seznanile s kompetentnimi raziskavami in preizkusile nove proizvodne tehnike, učinkovitejše materiale in inovativne izdelke.

To je pomemben korak pri odpravljanju vrzeli med raziskavami, inovacijami in proizvodnjo. Tako bodo lahko tovarne prek rednih stikov s svetom temeljnih znanstvenih raziskav imele korist od vrhunske znanstvene opreme ter znanj in spretnosti visokousposobljenih raziskovalcev.

Tehnopolis s podporo sklada ESRR gosti laboratorije za biotehnologije v medicini, napredno mehaniko, arhitekturno obnovo in obnovo mest ter prenovo in obnovo kulturnih dobrin ter za okolje, vodo, zemljišča in habitate.

MechLav je laboratorij za industrijske raziskave, specializiran za mehatroniko in motorje, inovacije v storitvah in digitalizacijo. Je del visokotehnološkega omrežja, ki spodbuja razvoj številnih raziskovalnih projektov z lokalnimi podjetji na nacionalni in mednarodni ravni, da bi ustvarili resnične partnerske sporazume.

<http://www.unife.it/international/research/technopoles#null>

V mestu Cesena je v ospredju mlajša generacija

V knjižnici Malatestiana v mestu Cesena potekajo dela za prenovo kinematografskega središča in razširitev otroške knjižnice, za kar gre zasluga 1,2 milijonu EUR, ki ga prispeva ESRR. Skupna naložba v višini 2,95 milijona EUR bo porabljena za izboljšanje umetniških, kulturnih in okoljskih virov regije. Otroška knjižnica bo premaknjena v trenutni oddelek stvarne literature, kar bo podvojilo velikost prostora, namenjenega vse večjemu številu mladih bralcev – v zadnjem letu je naraslo kar za 38 %. Kinematografsko središče bo z novimi storitvami premeščeno v pritličje – med drugim z dvorano s 50 sedeži, novo predavalnico in razstavnim prostorom.

To je eden izmed 20 projektov, predstavljenih v letu 2018. Teden kulture Diverse EnERGies, ki je bil namenjen prenovi kulturnih dobrin regije.

<http://www.comune.cesena.fc.it/malatestiana/ragazzi>

Biomedicinska vas: uspevati v zdravem okolju

Danes je tehnopolis Mirandola, ki ga večinoma financira ESRR, del avantgardnega integriranega sistema, edinstvenega v Italiji, ki služi lokalnim podjetjem in je močno povezan z Univerzo v Modeni in mestom Reggio Emilia. „Biomedicinska vas“ lahko spodbuja naložbe in bolje odgovori na zahteve zdravstvenega sistema, ki se vse bolj usmerja v prilagojeno in precizno medicino. Tehnopolis bo razvit tako, da bo vključeval dva nova laboratorija, skupne delovne prostore, prostor, namenjen ustvarjanju prototipov kot storitev za podjetja, in nov inkubator za zagonska podjetja z namenskimi pisarnami in laboratoriji. Doslej je bilo v infrastrukturo vloženih 4 250 000 EUR, od česar je 3 828 000 EUR prispeval ESRR.

Novi tehnopolisi ponujajo tečaje za podiplomsko izobraževanje s prvim magistriranjem Univerze v Modeni in Reggio Emilie iz leta 2019. Objekti in naprave za pospeševanje inovacijskih procesov, povezave z regionalnim visokotehnološkim omrežjem in odnosi z nacionalnimi ter mednarodnimi omrežji bodo okrepili lokalni ekosistem. To bo posledično pospešilo dinamiko razvoja, izboljšalo konkurenčnost sektorja in pritegnilo več mladih talentov ter pomembnih znanstvenih znanj in spretnosti.

<http://www.distrettobiomedicale.it/il-tecnopolo-veronesi-di-mirandola/>

Pravi koraki k trajnostni mobilnosti

Regija Emilija-Romanja je za doseganje ciljev EU glede zmanjšanja emisij, ki povzročajo podnebne spremembe, podprla ciljno usmerjene ukrepe v javnem prometu za spodbujanje trajnostne mobilnosti. Ukrepi vključujejo obnovo železniškega voznega parka s pridobitvijo avtobusov in trolejbusov z majhnim vplivom na okolje, ki jih poganja metan oz. utekočinjeni naftni plin (UNP), ter hibridnih avtobusov in trolejbusov. Do konca leta 2020 bo na cesto zapeljalo 170 zelenih vozil za lokalni prevoz, od tega jih je 125 že v uporabi. Poleg tega obratuje tudi vozni park, ki ga v celoti sestavljajo električna vozila in dva pilotna sistema za distribucijo UNP novim avtobusom.

Za nakup javnih vozil z majhnim vplivom na okolje je bilo uporabljenih več kot 18 milijonov EUR sredstev ERSS. Sklad je skupaj zagotovil 28 milijonov EUR za ukrepe glede pametnih prometnih sistemov in trajnostno mobilnost.

<https://url.emr.it/qd857h0v>

Campovolo v središču pozornosti

Projekt prenove območja Campovolo, ki se je začel leta 2018 z nepovratnimi sredstvi EU, bo 12. septembra 2020 odprl koncert z italijanskim pevcem in tekstopisecem Lucianom Ligabuejem.

Kot edini tovrstni objekt na svetu lahko v okviru večjih zunanjih dogodkov gosti do 100 000 ljudi, zagotavlja kar največjo varnost in enostaven dostop do okolice letališča Campovolo v mestu Reggio Emilia. Projekt je prejel tudi 1,7 milijona EUR javnih sredstev regije Emilija-Romanja in ERSS za obdobje 2014–2020.

Na letališču bo več kot 20 hektarjev zemljišč preoblikovanih za krepitev zabave in družabnih dogodkov v mestu z zagotavljanjem prizorišča za večje državne in mednarodne prireditve. S krajinskim načrtovanjem in okoljskim inženiringom so bile dostopne poti, razsežen sprejemni prostor, prostor za velike prireditve ter delovni in zakulisni prostori zasnovani tako, da občinstvu omogočajo najboljšo vidnost in akustiko, hkrati pa zagotavljajo najnižji zvočni vpliv na stanovanjska območja mesta.

<https://www.cvolo.it/?>

Vsaka fotografija ima svojo zgodbo

#EUinmyregion je soustvarjena kampanja obveščanja, katere cilj je povečati prepoznavnost projektov, ki jih EU financira po vsej Evropi. Organe upravljanja in upravičence projektov poziva, da z uporabo komunikacijskih orodij in podpore pokažejo državljanom, kaj so dosegli v regiji s pomočjo EU.

V letu 2020 partnerje, kot so organi upravljanja in upravičenci do projektov, spodbuja, da predložijo fotografije za natečaj za razglednice in se tako potegujejo za 300 razglednic ter sodelovanje v dejavnostih obveščanja GD REGIO. Tukaj je izbor zmagovalnih fotografij.

EU IN MY REGION

01 Partnerji projekta **Acuinano** v Španiji in na Portugalskem razvijajo metode za zaznavanje kovinskih nanodelcev ter njihov vpliv na vodne ekosisteme in proizvode iz ribogojstva.

02 **Alpske povezave** (ang. Linking Alps): poteka razvoj inovativnih orodij in strategij za povezovanje informacij o mobilnosti v razogljčenem alpskem prostoru v Avstriji.

03 Osem sredozemskih držav v okviru projekta **Medfest Hrvaška** deli izkušnje kulinarčne dediščine s poudarkom na trajnostnem razvoju turizma.

04 Cilj projekta **EUCycle** je z izvajanjem boljših politik in rešitev spodbuditi kolesarjenje po regijah na Madžarskem, v Belgiji, Nemčiji, na Poljskem in v Italiji, kar bi vplivalo na razogljčenje prometa.

05 Španski projekt **Naša pot** (ang. Our Way) spodbuja, ohranja, varuje ter razvija kulturno in naravno dediščino prek mreže Greenways v šestih regijah.

06 V okviru projekta **Nasad in tovarna čajev Goreana** (ang. **Goreana Tea Factory and Plantation**) na Azorih na Portugalskem se sredstva EU uporabljajo za razvoj novih vrst čaja *camelia sinensis*.

07 V okviru projekta **DVORCI JUŽNEGA BALTIKA** (ang. **SOUTH BALTIC MANORS**) poteka promocija zgodovinskih čezmejnih spomenikov v Litvi, na Poljskem, Danskem in v Nemčiji, da bi pomagali varovati in razvijati regionalno dediščino ter turizem.

08 V okviru projekta **TecnOlivo** poteka uporaba preciznega kmetijstva pri oljkarstvu v Španiji in na Portugalskem, da bi pridelovalcem pomagali spremljati pridelke in jih podpirati pri odločanju.

09 S projektom **IndieCade** so podprli prvi mednarodni festival neodvisnih iger po letu 2016. Dogodek, ki je potekal v Parizu oktobra 2019, je sofinanciral ESRR v sodelovanju s Paris Games Week. Festival IndieCade 2020 bo potekal prek spleta od 16. do 24. oktobra.

10 Kulturna dediščina v okolici Napoleona je v središču projekta **NAPOCTEP**, ki razvija trajnostni turistični proizvod za ustvarjanje gospodarskih dejavnosti v Španiji in na Portugalskem.

11 Projekt **River Promenade III** v Estoniji in Rusiji razvija območje za privlačno čezmejno regijo za turizem in poslovni razvoj.

12 Partnerji projekta **Medtech4Europe** na Madžarskem, v Franciji in na Nizozemskem izboljšujejo politike na področju raziskav, razvoja in inovacij za boljšo podporo medicinskim tehnologijam in zdravstvenemu varstvu EU.

09

10

11

12

VEČ O TEM

Več informacij o sodelovanju: www.euinmyregion.eu

#EURegionsWeek: trije v enem

Evropski teden regij in mest 2020 se spoprijema z dvema glavnima izzivoma: organizirati je treba pomemben dogodek v svetu po pandemiji in upravljati z rekordnim številom prijav za partnerstvo. Rešitev? Trije tedni namesto enega!

1 8. Evropski teden regij, ki ga organizirata GD REGIO in Odbor regij, bi moral potekati „v živo“ od 12. do 15. oktobra 2020 v Bruslju v Belgiji. Vendar bi bilo v času prvotno dodeljenega enega tedna skoraj nemogoče gostiti 500 sej ter upoštevati pravila glede omejevanja socialnih stikov.

Posledično bo zdaj dogodek razširjen na tri tedne, pri čemer bo večina sej izvedenih po spletu, ključni politični dogodki (kot je Dialog z državljani ali nagrade REGIOSTARS) pa v hibridnem – fizičnem in spletnem – formatu; razstava in z njo povezane predstavitve bodo postavljene na ogled na kraju samem.

Pod geslom „Znova oživimo Evropo skupaj“ se bodo v teh treh tednih zaporedoma zvrstile tri teme dogodka leta 2020:

- › 5.–9. oktober: **krepitev vloge državljanov**
- › 12.–15. oktober: **kohezija in sodelovanje**
- › 19.–22. oktober: **Zelena Evropa v sodelovanju z Zelenim tednom.**

Teden regij je največje letno srečanje v Bruslju, posvečeno kohezijski politiki. V letu 2019 je bilo zabeleženih rekordnih več kot 9 300 udeležencev, kot so lokalni in regionalni predstavniki, organi za upravljanje s sredstvi EU, nosilci projektov, strokovnjaki, akademiki itd., ter več kot 300 predstavnikov medijev.

Prijave na letošnji dogodek so se v primerjavi z lani več kot podvojile, pri čemer je bilo za REGIOSTARS 2020 predloženih več kot 206 projektov – še ena rekordna številka za ta letni natečaj, ki nagraduje odličnost in nove pristope na področju regionalnega razvoja. Ta izjemen rezultat potrjuje trend naraščajoče udeležbe, ki smo mu priča vsako leto.

Tekmovanje temelji na naslednjih petih kategorijah: industrijska tranzicija, krožno gospodarstvo, znanja in spretnosti ter izobraževanje za digitalno Evropo, vključevanje državljanov in krepitev vloge mladih skozi 30 let programa Interreg.

Letos so kratke predstavitve vseh prijavljenih na voljo na tekmovalni platformi, ki jo uporabljajo sodelujoči: <https://regiostarsawards.eu/>

Neodvisna žirija je izbrala največ pet finalistov za posamezno kategorijo, ki so bili objavljeni 9. julija. Morebitni glasovi, prejeti po tem datumu, bodo upoštevani še za finaliste, ki se bodo potegovali za nagrado REGIOSTARS 2020 po izboru občinstva. Srečno vsem udeležencem! ■

Z VAŠIMI BESEDAMI

PANORAMA
se veseli vaših
prispevkov!

Z vašimi besedami je rubrika revije *Panorama*, kjer lahko deležniki na lokalni, regionalni, nacionalni in evropski ravni opišejo svoje dosežke v obdobju 2014–2020 ter predstavijo svoja mnenja o tekočih in ključnih razpravah

o kohezijski politiki po letu 2020. *Panorama* vas vabi, da pošljete prispevke v svojem jeziku, morda jih bomo vključili v prihodnje izdaje. Prosimo, da nam pišete na **regio-panorama@ec.europa.eu** glede roka oddaje in navodil za pripravo prispevkov.

Vse se odvija v evropskih mestih

Ivo Banek
Direktor za komuniciranje, Eurocities

Občinska policija nakupuje za starejše, ki so priklenjeni na svoje domove. Hoteli se spreminjajo v zavetišča za brezdomce. Avtobusi in podzemne železnice so med omejitvami gibanja zaradi koronavirusa neprestano v pogonu, saj zdravstvenemu osebju omogočajo prihod na delo – in to pogosto brezplačno. Kulturni dogodki se odvijajo prek spleta ali pa pridejo v naše domove prek uličnih filmskih projekcij.

To so prizori, ki so se mi zvrstili v mislih, ko sem slišal predsednico Evropske komisije Ursulo von der Leyen

reči: „To je trenutek za Evropo“, medtem ko je predlagala sklad za okrevanje v višini 750 milijard EUR za pomoč EU pri „obnovi in pripravi za novo generacijo“.

Mesta so bila tista, ki jih je kriza zaradi COVID-19 najbolj prizadela, vendar so se odzvala hitro in zelo ustvarjalno, zaščitila najranljivejše, prilagodila javne storitve in podprla lokalna podjetja.

Toda gre za izredno situacijo. Mestni proračuni so bili strašansko obremenjeni. Brez dodatnega financiranja bodo mesta prisiljena zmanjšati obseg sredstev za storitve. V Italiji sem slišal obupanega župana reči, da je pripravljen ukiniti javno razsvetljava – da mu le ne bi bilo treba znižati sredstev za nego starejših ali invalidov oz. prispevkov za družine v stiski.

Nihče si ne želi, da bi mesta pristala v temi. Pravzaprav menim, da lahko osvetlijo pot okrevanju Evrope. Eden izmed številnih navdihujočih primerov vključuje: večja območja brez avtomobilov po odpravi zapore v Londonu. Ceste bodo rezervirane za pešce, kolesarje in avtobuse, da bi, po županovih besedah, „londonske ulice namenili ljudem“. Enako se dogaja tudi drugje: Pariz, Milano, Budimpešta ter mnoga druga mesta prenavljajo svoje javne površine za bolj zeleno, čistejšo in bolj zdravo prihodnost.

Amsterdam je sprejel novi okvir za oživitve gospodarstva mesta, t. i. „model krofa“. To presega tradicionalne gospo-

darske paradigme, saj so na prvem mestu potrebe in blaginja vseh državljanov ter okolja.

Mesta med seboj delijo svoja strokovna znanja in najboljše prakse, na primer prek platforme COVIDnews Eurocities, v upanju, da se bodo učila od drugih in se medsebojno podpirala – to je evropska solidarnost v akciji.

Trenutek za Evropo se dogaja v mestih. Vendar še ni jasno, kolikšen del ambicioznega sklada za okrevanje bo dosegel lokalne ravni. Trenutno je večina ukrepov usmerjenih v države članice, ne da bi bilo pojasnjeno, kolikšen del bo pripadel mestnim oblastem. To je treba spremeniti.

Svetovna kriza zaradi koronavirusa postavlja Evropo na preizkušnjo. V naših mestih se bo odločalo, ali smo jo prestali ali ne. Da bi se odzvali na potrebe državljanov in podjetij, mora biti udeležba mest močnejša in bolj strukturirana. Potrebujemo novo sodelovanje med mesti, regijami, državami in Evropsko unijo.

To je trenutek za Evropo. Nastopil je čas. ■

Revizijska skupnost daje zagotovila skladom ESI

Franck Sébert, direktor za revizijo pri GD REGIO od leta 2014, nam kot predan zagovornik tesnega dialoga med revizorji držav članic zaupa svoje osebne izkušnje s tem, kako v okviru revizijske skupnosti skladov ESI sodelujejo in komunicirajo med seboj.

Revidiranje evropskih strukturnih in investicijskih skladov (skladov ESI) pomeni delo v okolju z visoko razvito stopnjo tehničnih pravil in postopkov ter množico deležnikov. Zadevni finančni interesi ter obseg naložb in področja posredovanja so ogromni. Odgovornosti za upravljanje skladov so deljene. Zato je ključnega pomena, da revizorji Komisije ter držav članic uporabljajo dosleden pristop in imajo skupno razumevanje okvira zagotovil.

Med revizijskimi službami Komisije, revizijskimi organi v državah članicah in revizijsko skupnostjo skladov ESI obstajajo pogosti in poglobljeni stiki. Nekatere vsebine lahko zahtevajo posebno usklajevanje z eno državo članico ali revizijskim organom, druge pa so bolj horizontalne in zadevajo organe vseh držav članic.

Zaupajte nam, kako revizijska skupnost za sklade ESI deluje skupaj?

Prvič, obstajajo vsakodnevni neposredni stiki in izmenjave med revizorji Komisije in tistimi revizorji držav članic, ki se prav tako pridružijo revizijam Komisije, da bi se učili in izmenjevali skupne izkušnje. Letni sestanki za usklajevanje revizij predstavljajo zelo pomembno priložnost za dvostranske izmenjave: revizijske službe Komisije se enkrat letno srečajo z revizijskimi organi v vsaki državi članici, da uskladijo svoje revizijske načrte

in metode. To je tudi ena od obveznosti iz uredbe o skupnih določbah.

Vendar pa naše sodelovanje z revizorji držav članic daleč presega meje regulativnih obveznosti. Revizijske službe Komisije in nadzorni organi držav članic že skoraj tri desetletja organizirajo letna plenarna srečanja v državah članicah. Poleg tega v Bruslju dva- ali trikrat letno potekajo večstranski tehnični sestanki za razpravo o zadnjih izzivih skupnih revizijskih pristopov in metod ter za razlago ustrezne zakonodaje. Tako se lahko kolegi iz mreže srečajo in med seboj izmenjujejo izkušnje ter dobro prakso.

Dodatno smo razvili prakso oblikovanja neuradnih ad hoc delovnih skupin med revizijskimi službami Komisije in zainteresiranimi revizorji držav članic, ki skupaj delajo na določenih temah in nato o tem poročajo na plenarnem zasedanju za potrditev. Te skupine ponazarjajo prakso skupnega lastništva izdelkov, ki so rezultat skupnega razmisleka o razvoju in pripravi revizijskih metodologij ali navodil.

Revizijska skupnost skladov ESI je mreža sodelavcev, ki si medsebojno izmenjujejo najboljše prakse, se učijo iz izkušenj drug drugega in se razvijajo v skupino strokovnjakov iz različnih držav članic, ki pa so združeni v svojih prizadevanjih za zaščito finančnih interesov EU in za dobro upravljanje s sredstvi skladov ESI.

Zakaj je to sodelovanje pomembno?

Za revizijske službe Komisije so informacije o izzivih na terenu v državah članicah in njihovih regijah bistvenega pomena za pomoč pri premagovanju ali predvidevanju težav. Izmenjava je bistvena, da se z revizijsko skupnostjo izmenjajo informacije o metodoloških orodjih (revizijski pristop in merila za ocenjevanje, kontrolni sezname itd.) ali o pomembnih pobudah Komisije, kot so:

- spremljanje pomembnih priporočil skupine na visoki ravni o poenostavitvi za upravičence do skladov ESI v zvezi z revizijskimi vprašanji;
- okrepljeni sorazmerni revizijski pristopi za nudenje zagotovil za programsko obdobje 2021–2027;
- pobude v zvezi z usklajevanjem pristopov med revizijskimi organi in Evropskim računskim sodiščem za uresničitev koncepta enotne revizije in izognitev nepotrebemu obremenjevanju revidirancev.

V letu 2018 je revizijska skupnost kot primer takšnega sodelovanja potrdila in izdala „Listino dobrih praks pri izvajanju revizij v okviru kohezijske politike ter skladov ESPR in FEAD“ o revizijskem krogu ter potrebi po krepitevi komunikacije z revidiranci.

Ena delovna skupina je nedavno objavila razmislek o revizijski dokumentaciji in revizijskem sledenju. Druga podpira razvoj prihodnje sekundarne zakonodaje o revizijskih vzorcih. Pred tem je delovna skupina podprla revizijo odločbe Komisije, ki določa smernice za določitev finančnih popravkov za odhodke, ki jih financira Unija zaradi neupoštevanja veljavnih pravil o javnih naročilih. Druga se je ukvarjala s tem, kako najbolje uporabiti preverjanja upravljanja pri revizijskem delu.

Vemo, kako pomembno je, da odkrito delimo ugotovitve revizij, da zagotovimo zakonito in redno porabo sredstev. Revizijskim organom in organom upravljanja svetujemo pri uporabi skupne tipologije napak, da organom upravljanja zagotovimo usklajene povratne informacije in jim pomagamo pri izboljšavi preverjanj. Kmalu bo na voljo poročilo, ki bo zajemalo revizijske ugotovitve Komisije iz programskih obdobj 2007–2013 in 2014–2020 za obveščanje organov upravljanja o ponavljajočih se napakah ter izmenjavo pridobljenih izkušenj, dobrih praks in doslednih poklicnih standardov.

Katera je vaša najdragocenejša izkušnja v zadnjem času v zvezi z izmenjavami med Komisijo in revizijskimi organi držav članic?

Dajanje zagotovil za tako pomemben finančni okvir, kot sta Evropski sklad za regionalni razvoj in Kohezijski sklad, z deljenim upravljanjem s približno 300 programi, ki se v Evropi izvajajo v zvezi s sredstvi GD REGIO, je resnično zapletena, zahtevna, a zelo zanimiva naloga. GD REGIO pravzaprav niti nima tako veliko revizorjev. Med naše glavne

ponudnike zagotovil uvrščamo na stotine revizorjev iz približno 80 revizijskih organov v državah članicah. Zame sta dobra in vsakodnevna komunikacija ter transparentnost s kolegi iz revizijskih organov zelo pomembni. Naša vloga je nadzorovati revizijsko delo, o katerem poročajo naši revizijski partnerji, in zagotoviti, da se izvajajo visoki standardi, hkrati pa izkazovati kritično spoštovanje do prispevka nacionalnih in regionalnih revizorjev k zanesljivosti ter skladnemu izvajanju politike. To pomeni, da se lahko zanesemo na revizijske organe, hkrati pa ohranimo splošno odgovornost za izvrševanje proračuna in njegovo zagotovilo.

V tem pogledu je zame strokovni stik s kolegi iz držav članic najbolj dragocena izkušnja. Soočajo se z neverjetno zapletenimi situacijami in v težkih okoliščinah zagotavljajo občudovanja vredno delo. S sodelovanjem in strokovno podporo revizorjev GD REGIO dokazujemo, da Komisija ni institucija brez obraza. V ozadju vseh smernic, navodil, pojasnjevalnih opomb, kontrolnih seznamov in popravkov so kolegi, ki so jim pripravljeno priskočiti na pomoč.

Kaj bi svetovali revizijski skupnosti, zlasti v luči nedavnih izzivov, kot je COVID-19?

Revizorji v Bruslju ter v državah članicah so trenutno pod velikim pritiskom. Od nas se pričakuje, da se bomo prožno odzvali na uvedene omejitve dela in potovanja ter upoštevali težave, s katerimi se srečujejo države članice in organi, pristojni za programe. Kljub temu ne smemo ogroziti splošne obveznosti spoštovanja pravil in prava. Takoj ko bo krize konec ali pa še celo pred tem, bo proračunski organ zah-

teval zagotovilo, da so bila vsa sredstva, vključno s sredstvi pobude v odziv na koronavirus, uporabljena kot predvidena in v skladu z vsemi veljavnimi pravnimi obveznostmi. To bo za nas izziv, še večji pa za države članice, ki so še bolj povezane z izvajanjem. Prihodnje povečanje financiranja v okviru nedavnih predlogov Komisije za obnovo in oživitve naših družb ter gospodarstev bo prav tako dodatno obremenilo izvajanje, s čimer bodo zagotovo povezane nove vrste tveganj.

Zato svetujem svojim kolegom iz revizijske skupnosti, da znova preverijo povečanje učinkovitosti, da bi se izognili čezmememu prenašanju in nepotrebnim birokracijam s svetovanjem organom, ki so pristojni za programe, o oblikovanju poenostavljenega obračunavanja velikih stroškov. Revizijska skupnost bi morala nadaljevati s svojim strokovnim revizijskim delom v skladu z našimi skupnimi visokimi standardi, da bi evropskim državljanom in deležnikom zagotovila zaupanje v učinkovito in skladno izvajanje vse prepotrebnih sredstev za oživitve naših gospodarstev ter zblíževanje naših ozemelj.

Kaj je največji izziv za zagotovilo v obdobju 2021-2027?

Revizijska skupnost skladov ESI mora še naprej ohranjati visoke ravni zagotavljanja, hkrati pa uporabljati čim večje poenostavitve in sorazmernost, da zmanjša breme nadzora za organe, pristojne za programe, in upravičence. ■

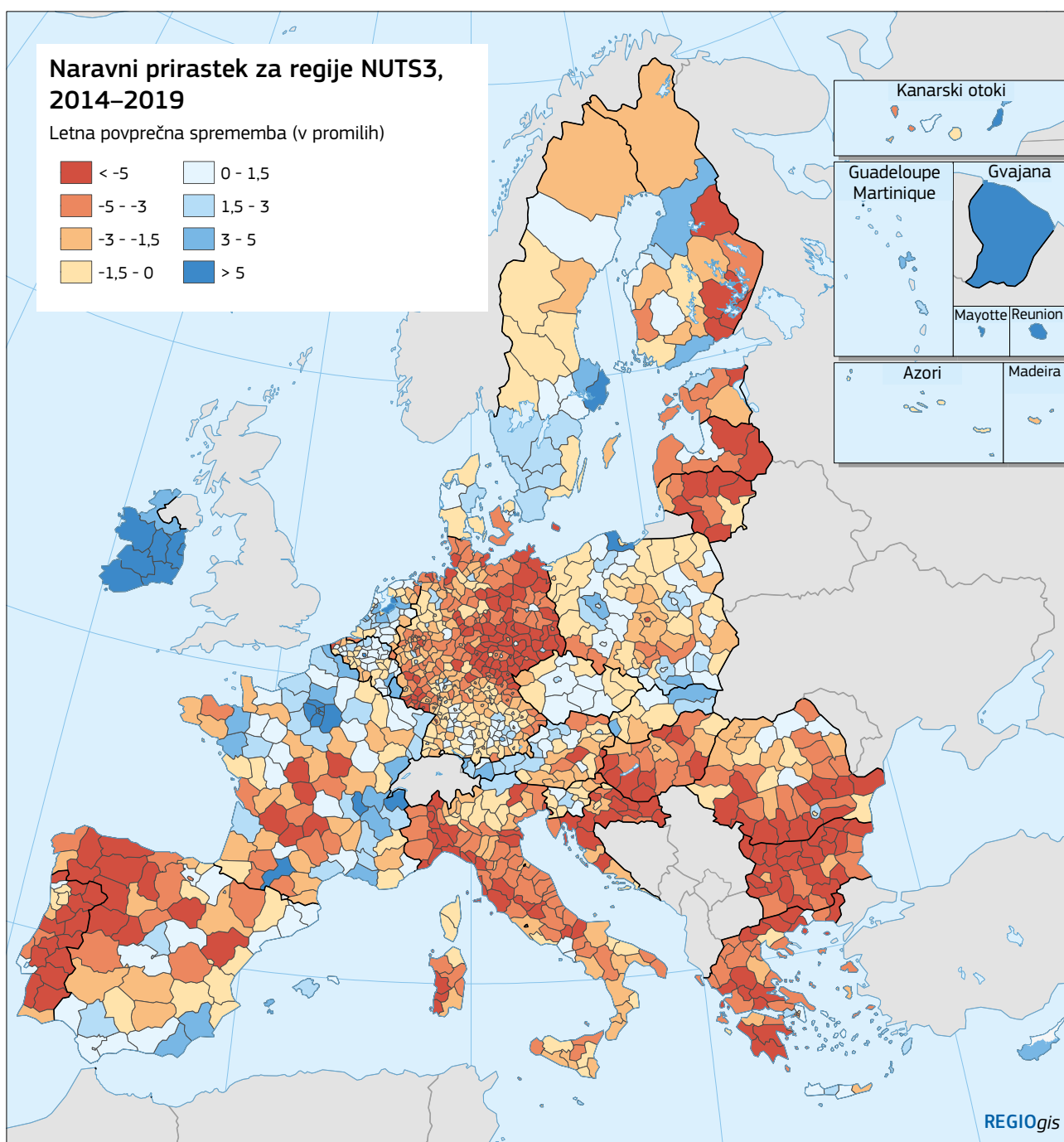
VEČ O TEM

<https://europa.eu/!rP39yg>

Gibanje prebivalstva po EU in regijah

Ta zemljevida predstavljata dva vira sprememb regionalnega prebivalstva. Prvi prikazuje naravni prirastek, ki je bil na ravni EU negativen. V obdobju 2014–2019 je število umrlih v EU preseglo število rojstev za 1,2 milijona. V istem petletnem obdobju so tri od štirih regij doživele negativni naravni prirastek. To velja zlasti za podeželske regije, kjer je bil letni povprečni naravni prirastek $-2,3$ na tisoč prebivalcev, v primerjavi

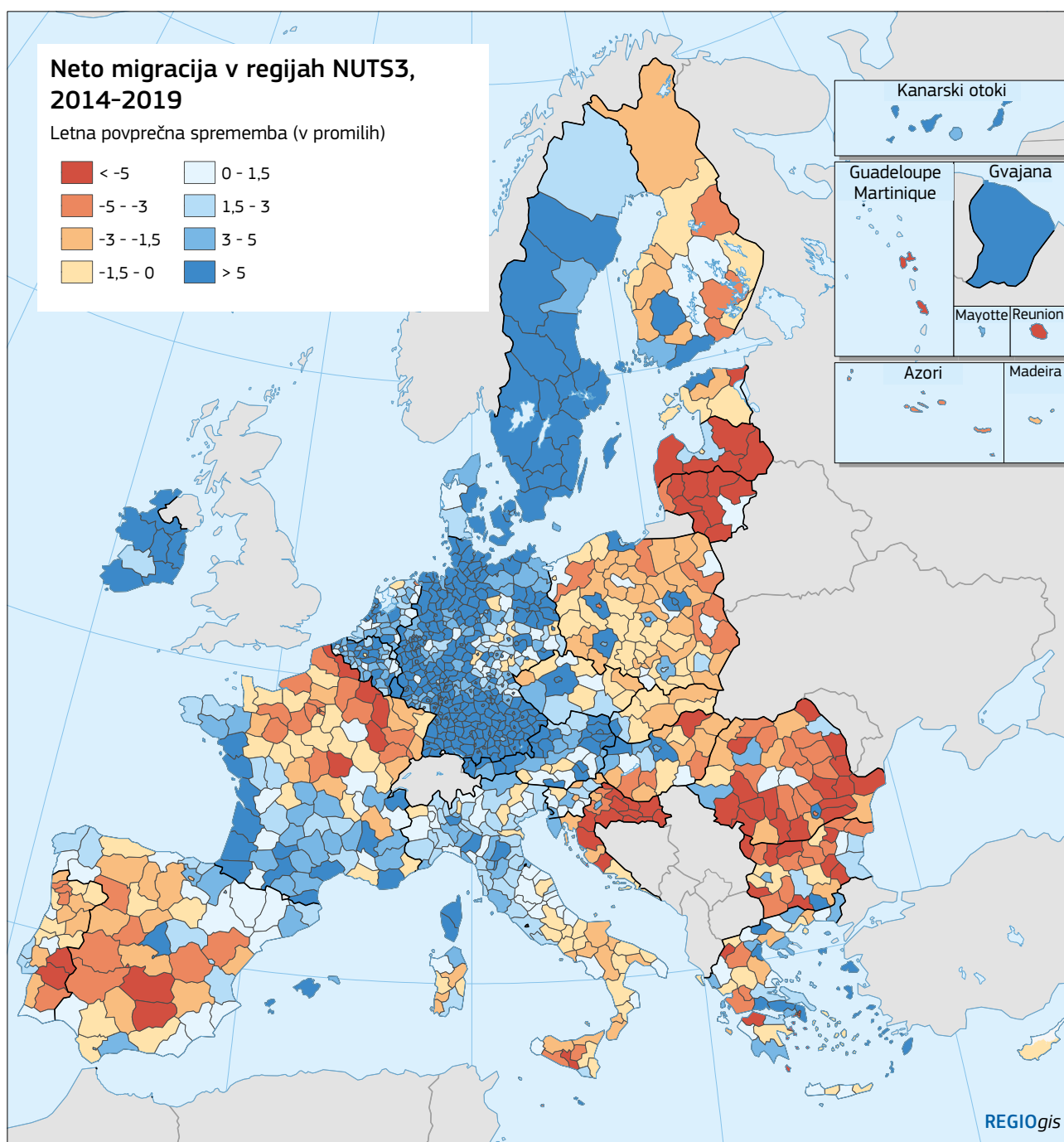
z $-1,2$ v vmesnih regijah in $1,0$ v mestnih regijah. Vendar negativna stopnja naravne rasti v podeželskih regijah ni posledica nižje stopnje rodnosti – pravzaprav imajo podeželske regije nekoliko višjo stopnjo rodnosti. Pravi razlog je, da imajo podeželske regije nekoliko starejše prebivalstvo in manj žensk v rodni dobi v primerjavi z moškimi iste starosti.

Sprememba med 1. 1. 2014 in 1. 1. 2019
Vir: GD REGIO na podlagi podatkov Eurostata (demo_r_gind3)

Neto migracija je na ravni EU bolj pozitivna. V obdobju 2014–2019 se je v EU priselilo pet milijonov več ljudi, kot se je iz nje izselilo. To vključuje tudi begunce, ki so po krizi leta 2016 ostali v EU. Neto migracije na regionalni ravni vplivajo tudi na selitve med regijami znotraj EU ali znotraj države članice. V nasprotju

z naravno rastjo je neto migracija pozitivna v vseh treh vrstah regij. Najvišja je v mestnih regijah, kjer je povprečna letna stopnja neto migracije 3,4 na tisoč prebivalcev, v primerjavi z 2,3 v vme-snih regijah in 0,6 v podeželskih regijah. Kljub temu se je iz dveh od petih regij izselilo več ljudi, kot se jih je v njih priselilo. ■

Rast med 1. 1. 2014 in 1. 1. 2019

Vir: GD REGIO na podlagi podatkov Eurostata (demo_r_gind3)

OKOLJU PRIJAZNEJŠA MESTNA OBMOČJA V SREDNJI EVROPI

**SKUPNA NALOŽBA
2 391 300 EUR**

**PRISPEVEK EU
2 005 050 EUR**

V okviru projekta Urbani zeleni pasovi so bili za prebivalce in lokalne oblasti vzpostavljeni novi načini za upravljanje zelenih površin v mestih v sedmih srednjeevropskih državah. Po zaslugi te pobude, ki jo financira ESRR, sta se lokalno okolje in kakovost življenja razcvetela.

Parki, gozdne površine in javni vrtovi so „zelena pljuča“ krajev in mest. Prebivalcem nudijo prostor za sprostitev na svežem zraku ter izboljšujejo biotsko raznovrstnost, kakovost zraka, raven hrupa in privlačnost njihovih sosesk.

V sedmih državah Srednje Evrope je skupina desetih vladnih organov in raziskovalnih organizacij iskala nove načine, kako doseči te zelene cilje. Rezultat sta bila projekt Urbani zeleni pasovi in Priročnik o pametnem upravljanju, ki sta zdaj na voljo na spletnem mestu projekta.

Pametna strategija

V treh letih so partnerji raziskali tri strategije upravljanja, ki temeljijo na pametni tehnologiji in sodelovanju med deležniki in javnimi organi.

V sklopu prve strategije so si ogledali potencial geoinformatike. Raziskovalci so razvili pametno orodje za načrtovanje, ki uporablja satelitske podatke za pomoč regionalnim načrtovalcem pri uporabi in vzdrževanju zelenih površin ter opredeli, ali so površine trajnostne oz. donosne.

V okviru druge strategije so se osredotočili na vključevanje skupnosti. S projektom Urbani zeleni pasovi je bil pripravljen pregled tehnik, ki spodbujajo lokalno prebivalstvo k ustvarjanju idej, načrtov upravljanja in ozaveščenosti za podporo zelenim virom okoli njih.

Nazadnje so v sklopu tretjega elementa – upravljanja, ki temelji na sodelovanju – preučili različne načine, kako lahko deležniki in službe lokalne uprave medsebojno komunicirajo in sodelujejo na področju zelenih površin. Ta razdelek je vseboval priročnik za usposabljanje lokalnih oblasti.

Trajni učinek

Projektne partnerji so svoje strategije preizkusili v osmih lokalnih pilotnih ukrepih, zasnovanih skupaj z lokalnimi organi. Uspešni rezultati so vplivali na regionalne zelene akcijske načrte in številne pobude so se nadaljevale zunaj projekta Urbani zeleni pasovi.

Program v madžarski Budimpešti, v sklopu katerega so prebivalci skrbeli za 26 zelenih pasov, je bil na primer razširjen na še več mestnih površin. V drugem programu v Mariboru je načrt interesne skupine za obnovo mestne zelene površine vključen v načrt za lokalno oživitve.

Regije, vključene v projekt, so si tudi medsebojno izmenjale zamisli in orodja. V Krakovu na Poljskem tako na primer razmišljajo o razvoju programa upravljanja, ki so ga pripravili prebivalci mesta. Medtem hrvaški Zadar za razširitev vodenih podatkov o površinah uporablja aplikacijo za zbiranje podatkov iz Padove v Italiji. ■

VEČ O TEM

<https://www.interreg-central.eu/Content.Node/UGB.html>

PROJEKTI

NOSLJIV MEDICINSKI PRIPOMOČEK POENOSTAVLJA OSKRBO PACIENTOV

SKUPNA NALOŽBA
4 617 460 EUR

PRISPEVEK EU
2 308 730 EUR

Znanstveniki v Belgiji in na Nizozemskem so izdelali nosljivo napravo, ki sproti spremlja življenjske znake bolnikov. Monitor, razvit v okviru čezmejnega projekta „wearIT4health“ s sredstvi ESRR, omogoča udobnejše bivanje v bolnišnicah in olajša delo obremenjenim medicinskim sestram in zdravnikom, da se lahko osredotočijo na nego.

Majhna brezžična naprava olajša spremljanje in opazovanje pacientov v bolnišnicah, ki niso pod stalnim nadzorom zaradi nujne medicinske pomoči ali intenzivne nege.

V bolnišnicah so pacienti pogosto priključeni na več različnih aparatov, pri čemer vsak aparat preverja drug življenjski znak. Naprava wearIT4health meri pet znakov hkrati: srčni utrip, nasičenost s kisikom, hitrost dihanja, spremembe krvnega tlaka in temperaturo kože. Nato pošlje odčitke naravnost v kartoteko pacienta.

Ker je naprava prenosna in ne potrebuje kablov, je udobnejša in priročnejša od običajnega spremljanja. Osebe lahko ljudi premešča med oddelki, ne da bi bilo treba aparate odklopiti in znova priklopiti. Pacienti se lahko svobodneje gibajo po bolnišnici, pri čemer se njihovo stanje varno spremlja.

Podporno osebje

Priročnost naprave vpliva tudi na vodenje kartotek. Naprava poenostavlja zbiranje, beleženje in analizo podatkov o pacientu.

Medicinskim sestram ni več treba ves dan beležiti odčitkov iz različnih aparatov, kar jim daje več časa za nego in zdravniška opravila. Zdravniki lahko hitro preverijo odčitke v splošnih kar-

totekah, dodajo komentarje ali uredijo datoteko, da ohranijo le najpomembnejše podatke.

Funkcije obdelave organizirajo množico podatkov, s čimer medicinskemu osebju pomagajo sprejeti najboljše odločitve za paciente. Naprava s pomočjo odčitkov izračuna oceno zgodnjega opozarjanja, s katero opozori zdravnike, če je kaj narobe. Poteka razvoj naprednejšega sistema opozarjanja z napovedovanjem za signalizacijo posebnih tveganj za resne težave, kot so srčni infarkti.

Poslovno sodelovanje

Naprava wearIT4health je zasnovana tako, da je združljiva z IT-sistemi različnih bolnišnic v regiji Euregio Meuse-Rhine, ki delno leži v Belgiji, Nemčiji in na Nizozemskem.

Bolnišnice in tehnološka podjetja v regiji so ustvarili sistem, zdravniki in medicinske sestre pa so potrdile njegove specifikacije, da bi se prepričali, ali ustreza realnosti dela v zdravstvu. Projektni skupini so svetovali tudi medicinski, poslovni in pravni strokovnjaki.

Po opravljenih laboratorijskih testih je bila naprava preizkušena na približno 60 pacientih v različnih bolnišnicah v regiji Meuse-Rhine, da bi zagotovili, da je varna in izpolnjuje medicinske standarde.

Ko bodo partnerji projekta wearIT4health prepričani, da je prototip pripravljen, bodo tehnologijo prenesli na podjetje, ki bo napravo dokončno razvilo za komercialno proizvodnjo. MSP in uradi za prenos tehnologije v čezmejni regiji pri tem pomagajo zagotoviti nemoten prehod na trg in oskrbo pacientov. ■

VEČ O TEM

<http://www.wearit4health.com/>

PROJEKTI

KORAK PROTI ENAKOPRAVNOSTI NA IRSKEM IN SEVERNEM IRSKEM

SKUPNA NALOŽBA
1 453 220 EUR

PRISPEVEK EU
1 235 240 EUR

Ženske na obeh straneh irske meje prevzemajo vodilno vlogo v svojih skupnostih po zaslugi projekta, ki ga financira EU za vzpostavljanje miru.

Severna Irsko in mejni okraji Irske že leta trpijo zaradi zgodovinskih nesoglasij. Projekt Naslednje Poglavlje (ang. Next Chapter) je s krepitvijo vloge lokalnih žensk v obeh regijah želel odpraviti neenakost med spoloma ter prispevati k prizadevanjem za mir in spravo.

V okviru projekta je bilo vzpostavljenih 10 sekcij vozlišč, v katerih so se lokalne ženske lahko redno srečevale. Večina vozlišč se je nahajala na Severnem Irskem, zastopana pa so bila tudi irska mesta v bližini meje, kot sta Letterkenny in Cavan.

Skupno je vsak mesec sodelovalo približno 310 žensk iz različnih okolij in starosti. Organizirane so bile prireditve mreženja, kjer so se lahko različne sekcije medsebojno srečevale in učile od gostujočih predavateljev.

V okviru vsake sekcije vozlišča je bil razvit projekt skupnosti z namenom spodbujanja enakopravnosti, miru in sprave. V kraju Louth na Irskem so članice sekcije opravile analizo potreb lokalnih žensk in objavile poročilo o ovirah, s katerimi se srečujejo. V naselju Newtownabbey je projekt skupnosti temeljil na ulični stenski poslikavi, oblikovani tako, da so sesesko navdihuje z njeno preteklostjo, sedanostjo in prihodnostjo.

Sekcije vozlišč so samostojno vodile ženske same, pri čemer so članice med seboj izvolile predsednico, tajnico in blagajničarko. Ekipa so nato zaposlile in mentorirale nove članice za nadaljevanje z delom.

Spodbujanje vključenosti

Vsako vozlišče je bilo deležno usposabljanja, da bi pomagalo svojim članicam pri vključevanju v javno in politično sprejemanje odločitev. Usposabljanja so zajemala večšine javnega govornišva in vodstvene večšine, poklicni razvoj, obvladovanje konfliktov in kulturno raznolikost. Udeleženske so se tudi seznanile s tem, kako se zakoni oblikujejo severno in južno od meje.

Članice sekcije so imele tudi dostop do usposabljanja ena na ena. Izvedenih je bilo več kot 670 usposabljanj za 167 žensk.

Poleg tega je projekt ženskam pomagal, da so vstopile v politiko in se srečale s politikami na Irskem in Severnem Irskem. Več kot 80 žensk se je udeležilo vodenih obiskov irske skupščine Dáil Éireann in skupščine Severne Irske (Stormont).

Devet udeleženk je zdaj vstopilo v politiko, 14 pa jih ima zagotovljena imenovanja v javnih odborih, kot so šole in nevladne organizacije. Poleg tega se po zaslugi njihovih prispevkov izboljšujeta socialna kohezija in vključenost. ■

VEČ O TEM

<https://www.thenextchapter.eu/>

PROGRAM DOGODKOV

5.–22. OKTOBER

Bruselj (BE)

18. Evropski teden regij in mest

12.–13. OKTOBER

Bruselj (BE)

Forum najbolj oddaljenih regij 2020 – Skupaj za trajnostno prihodnost

PRAVNO OBVESTILO

Ne Evropska komisija ne katera koli druga oseba, ki deluje v imenu Evropske komisije, ni odgovorna za morebitno uporabo naslednjih informacij.

Luksemburg: Urad za publikacije Evropske unije, 2020

PDF: ISSN 1725-8278 KN-LR-20-002-SL-N

© Evropska unija, 2020

Ponovna uporaba je dovoljena ob navedbi vira.

Politiko ponovne uporabe dokumentov Evropske komisije ureja Sklep 2011/833/EU (UL L 330, 14.12.2011, str. 39).

Za kakršno koli uporabo ali reprodukcijo slik ali drugega gradiva, ki ni vključeno v predpise EU o avtorskih pravicah, je treba dovoljenje pridobiti neposredno od lastnikov avtorskih pravic.

Ta revija je tiskana na reciklirani papir v angleščini, bolgarščini, francoščini, grščini, italijanščini, nemščini, poljščini, romunščini in španščini. V 22 jezikih je na voljo na: http://ec.europa.eu/regional_policy/sl/information/publications/panorama-magazine/

Priprava vsebine te izdaje je bila končana julija 2020.

FOTOGRAFIJE (STRANI):

Naslovnica: © Regija Emilija-Romanja

Stran 3: © Evropska unija

Stran 6: © iStock/sturti

Stran 7: Levo © Łódź Voivodeship; Desnot © iStock/triloks

Stran 8: Zgoraj © iStock/mediamasmedia; Spodaj © iStock/AndreyPopov

Stran 9: © iStock/Pgallery

Stran 10: © iStock/PatrikSlezak

Stran 11: © Fundacija Science for Environment

Stran 13: © Nova Gorica/Šempeter-Vrtojba

Stran 19: © iStock/kjekol

Stran 20: © iStock/FabioFilzi

Stran 21: © iStock/gilaxia

Stran 22: Top © iStock/sanddebeauthell

Stran 23: © iStock/JoannatKaczuk

Stran 23: © iStock/scyther5

Stran 24: © European Union/Nuno Rodrigues

Stran 25: © Evropska unija

Stran 26: © iStock/emmedici

Stran 27: © iStock/gerenme

Stran 30: © Regija Emilija-Romanja

Strani 32, 33, 34, 35: © Regija Emilija-Romanja

Stran 36: 01 © María Vázquez Ruiz de Ocenda; 02 © VVT (Transport

Association of Tyrol Ltd.); 03 © Croatia Medfest;

04 © Emilio Norali; 05 © Carlos López Gálvez;

06 © Gorreana Tea Factory; 07 © Jan Rusek

Stran 37: 08 © Projekt TecnOlivo; 09 © Erasmus+ Glean;

10 © Občina Sobral de Monte Agraço

11 © Olga Smirnova; 12 © Medtech 4Europe

Stran 39: © Eurocities

Stran 40: © Evropska unija

Stran 44: © iStock/RomanBabakin

Stran 45: © iStock/D-Keine

Stran 46: © iStock/Izusek

OHRANITE STIKE

ec.europa.eu/regional_policy
cohesiondata.ec.europa.eu

@EUinmyRegion

EUinmyRegion

[flickr.com/euregional](https://www.flickr.com/euregional)

EUinmyRegion

[euinmyregion](https://www.instagram.com/euinmyregion)

ec.europa.eu/commission/commissioners/2019-2024/ferreira_en
[@ElisaFerreiraEC](https://twitter.com/ElisaFerreiraEC)

Urad za publikacije
Evropske unije

Evropska komisija
Generalni direktorat za regionalno in mestno politiko
Komunikacija – Agnès Monfret
Avenue de Beaulieu/Beaulieulaan 1 – B-1160 Bruxelles/Brussel
E-pošta: regio-panorama@ec.europa.eu